

KS KONSULENT

Ringerike kommune Utredning – Framtidens brann- og redningstjeneste

KS-Konsulent as – Rapport 15 - 2019

Innledning

Denne rapporten er utarbeidet av KS-Konsulent as på oppdrag for Ringerike kommune. Ringerike kommune utfører etter avtale brann- og redningstjenestene i Hole kommune.

Oppdraget er utført for å følge opp Ringerike kommunestyres vedtak i sak 09/19. Utredningen er skrevet for å være en del av beslutningsgrunnlaget for kommunestyrets behandling av saken. Hole kommune vil også bruke rapporten som beslutningsgrunnlag for å ha en tilfredsstillende brannordning i kommunen.

Arbeidet er organisert med en styringsgruppe med representanter fra Ringerike og Hole kommuner. Det er gjennomført to arbeidsmøter med ledere og tillitsvalgt i brannvesenet. Beskrivelser av nåværende brannstasjon og framtidig behov er utført av brannsjefen og hans ledergruppe. Materialet er presentert og drøftet i møter med KS-Konsulent. Informasjon og dokumentasjon fra disse møtene er en del av grunnlaget for rapporten. Det er holdt møte med Tronrud Utvikling AS der behov og aktuelle felles løsninger for brannstasjon på Eggemoen er drøftet. KS-Konsulent har hatt telefon- og e-postkontakt med representant for Forsvaret på Eggemoen.

KS-Konsulent as takker for oppdraget og ønsker lykke til i den videre arbeidet. Oppdraget er utført av seniorrådgiver Arild Sørum Stana.

Oslo, 5. august 2019

Arild S Stana
Seniorrådgiver

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
1 Bakgrunn	5
1.1 Ringerike kommune	5
1.2 Hole kommune	5
1.3 Hole og Ringerike er én brannvernregion	6
1.4 Risiko- og sårbarhetsanalyse	6
1.5 Statlig tilsyn	6
2 Om utredningen	7
2.1 Målsetting med utredningen	7
2.2 Alternativ i utredningen	7
2.3 Rapportens innhold	8
2.4 Organisering av arbeidet	8
3 Utviklingstrekk for brann- og redning	8
3.1 Brannstudien i 2013	9
3.2 Hendelser – utviklingstrekk	10
3.3 Først på skadestedet	10
4 Lov, forskrift og avtaler	11
4.1 Nasjonale krav til forebyggende arbeid	11
4.2 Nasjonale krav til beredskap	12
4.3 Utdanning til brann- og redningstjeneste	13
5 Ringerike brann- og redningstjeneste	13
6 Risiko- og sårbarhetsanalyse – Ringerike	13
7 Innsatstider	14
8 Utvikling i regionen	15
9 Framtidig organisering – alternativ i utredningen	15
9.1 0-alternativet	15
9.1.1 Styrker og svakheter	15
9.1.2 Økonomi	16
9.1.3 Vurdering og anbefaling	16
9.2 Alternativ 1	16
9.2.1 Styrker og svakheter	16
9.2.2 Framskutt enhet	17
9.2.3 Deltidsstasjon i Hole	17
9.2.4 Andre midlertidige avbøtende tiltak	18
9.2.5 Økonomi	18
9.2.6 Vurdering og anbefaling	19
9.3 Alternativ 2	19
9.3.1 Styrker og svakheter	19
9.3.2 Ny hovedbrannstasjon	20
9.3.3 Bemanning og vaktstyrker	21

9.3.4	Økonomi	21
9.3.5	Vurdering og anbefaling	21
9.4	Alternativ 3	22
9.4.1	Styrker og svakheter	22
9.4.2	Lokalisering	23
9.4.3	Eggemoen	23
9.4.4	Forsvaret på Eggemoen	24
9.4.5	Brannstasjoner og øvingsanlegg	25
9.4.6	Bemannning og vaktstyrker	25
9.4.7	Utstysbehov	26
9.4.8	Økonomi	27
9.4.9	Vurdering og anbefaling	28
9.5	Alternativ 4	29
9.5.1	Styrker og svakheter	29
9.5.2	Et nytt felles interkommunalt brannvesen	29
9.5.3	Modeller for interkommunalt samarbeid	31
9.6	Kostnadsfordeling	34
9.7	Virksomhetsoverdragelse	35
10	Kilder	35
Vedlegg 1 – Medlemmer i styringsgruppen		35
Vedlegg 2 – kart med innsatstider fra ulike brannstasjoner		36
Her settes nye kart inn.		
		<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
Vedlegg 3 – Investeringsbehov med prioritering		41

1 Bakgrunn

Ringerike og Hole kommune har et interkommunal samarbeid om brann- og redningstjeneste. Denne utredningen omfatter begge kommunene, og er et prosjekt for de to kommunenes interkommunale samarbeid.

Bakgrunnen for utredningen er:

- bygningstekniske mangler og vesentlige HMS-krav ved eksisterende brannstasjon
- avvik på forskriftsfestede innsatstider i Hole kommune
- antatt befolkningsvekst i regionen
- Behov for økt brannberedskap på Eggemoen
- Et mulig utvidet samarbeid med nabokommuner

1.1 Ringerike kommune

Ringerike Brann- og redningstjeneste har tre brannstasjoner, en med kasernerte mannskaper og to med deltidsmannskaper. Denne utredningen omhandler ikke brannstasjonene med deltidsmannskaper.

Brannstasjonen med kasernerte mannskap er i Dronning Åstas gate 12 på Eikli i Hønefoss. Stasjonen er fra 1986. Bygningen framstår som godt vedlikeholdt, men har mangler sammenliknet med dagens helse-, miljø- og sikkerhetskrav. Det er store behov for oppgradering av dagens brannstasjon for bedre å ivareta HMS for de ansatte; blant annet skitne og rene soner. Utstyr og biler har endret seg siden 1986, og det er behov for større plass til biler og utstyr.

Før en eventuell investering gjennom renovering av dagens brannstasjon iverksettes, mener rådmannen det er behov for å se på både organisering, dimensjonering og lokalisering av brann- og redningstjenesten i et framtidsperspektiv. Rådmannen la derfor fram sak for kommunestyret med forslag om å utrede framtidens brann- og redningstjeneste.

Kommunestyret i Ringerike kommune behandlet i sak 9/19 spørsmålet om å utrede framtidens brann- og redningstjeneste. Vedtaket er:

- Utredningen, inkludert evaluering av dagens situasjon, gjennomføres etter hovedtrekkene i saksfremlegg nr. 9/19.
- Utredning/sluttrapport skal legges frem for politisk behandling i formannskap og kommunestyre medio mai 2019. Kommunestyret orienteres løpende om framdrift i prosjektet.
- Formannskapet ved Alf Meier (Ap) velges som medlem i prosjektets styringsgruppe.

1.2 Hole kommune

Ringerike kommune har avtale med Hole kommune om å utføre brann- og redningstjenester i Hole. Gjeldende avtale er datert 26.03.2015, og trådte i kraft 01.07.15. Avtalen gjelder for 5 år av gangen med automatisk forlengelse for fem år av gangen med mindre den sies opp. Samarbeidet er et interkommunalt samarbeid regulert i kommunelovens § 28-1a. Samarbeidet er et administrativt vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28-1 b. Ringerike kommune er vertskommune, og Hole kommune er samarbeidskommune. I ny kommunelov er administrativt vertskommunesamarbeid regulert i § 20-2. Denne trer i kraft høsten 2019.

Avtalen innebærer at Ringerike brann- og redningstjeneste skal utføre følgende oppgaver for Hole kommune:

- informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- brannforebyggende tilsyn
- ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlige stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- være innsatsstyrke ved brann
- være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg
- beredskap og innsats mot akutt forurensing

Brannsjefen i Ringerike kommune er også brannsjef i Hole kommune. Kommunestyret har delegert myndighet i henhold til kommuneloven og brann- og eksplosjonsvernloven til brannsjefen i Ringerike kommune.

I forbindelse med denne utredningen har rådmannen informert KS-Konsulent om at Hole kommune ønsker å videreføre dagens ordning med et avtalebasert samarbeid i et interkommunalt vertskommunesamarbeid.

1.3 Hole og Ringerike er én brannvernregion

To eller flere kommuner som samarbeider om gjennomføring av noen eller alle brannvesenets oppgaver er én brannvernregion. Lov- og forskriftskrav til kommunene gjøres da gjeldene for regionen. Dette omfatter blant annet krav til organisering, innsatstider og dermed også lokalisering av brannstasjoner.

Gjennom samarbeidsavtalen er Hole og Ringerike én brannvernregion.

Dersom flere kommuner i framtida inngår i en felles brann- og redningstjeneste, vil alle kommunen være en felles brannvernregion. Dette omtales nærmere i kapitlet om alternativ 4 - Sammenslåing av Ringerike brann- og redningstjeneste (Ringerike og Hole), Jevnaker og Modum.

1.4 Risiko- og sårbarhetsanalyse

Brann- og redningstjenestene i Norge skal dimensjoneres og organiseres ut fra risikoanalyser både hva gjelder forebyggende arbeid inkludert tilsyn og feiing og beredskapsoppgaver. Ringerike brann- og redningstjenestes risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for brannvernregionen (Hole og Ringerike) er datert 15.04. 2016. Analysen gir et grunnlag for å dimensjonere brann- og redningstjenesten, for driftsbudsjettet og prioritering av arbeidsoppgaver. ROS-analysen er et viktig grunnlagsmateriale for denne utredningen.

1.5 Statlig tilsyn

Direktoratet for samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) er statlig tilsynsmyndighet for brann- og redningstjenesten.

DSB gjennomførte tilsyn med Ringerike brann- og redningstjeneste 01.09.15. Tilsynsrapporten er datert 14.10.15. Det ble funnet avvik ved brann- og

redningstjenestens innsatstid til risikoobjekter, blant annet pleieinstitusjoner, i Hole kommune. I henhold til krav i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) skal innsatstiden være 10 minutter. Innsatstiden overstiger til flere risikoobjekter 20 minutter.

Brann- og redningstjenesten har hatt dialog med Hole kommune om mulige løsninger. Å opprette en lokal beredskap med ny brannstasjon i nærheten av kommunesenteret Vik har vært vurdert. DSB er i brev datert 15.01.16 informert om arbeidet med å finne løsninger. Kommunen har i brev, 09.11.2018, bedt om utsatt frist for å komme med en ny, forpliktende fremdriftsplan for lukking av avviket. DSB har i brev, 31.01.2019, akseptert at frist for tilbakemelding utsettes til 01.07.2019.

Denne utredningen er en del av arbeidet for å presentere langsiktige løsninger for å lukke avvikene. Forslag og anbefalinger tar sikte på å lukke avvikene, og å organisere og lokalisere brann- og redningstjenesten slik at nye behov i hele regionen blir tatt hensyn til.

2 Om utredningen

2.1 Målsetting med utredningen

I rådmannens saksframlegg til kommunestyret i Ringerike står følgende:

«Målet med utredningen er å synliggjøre ulike alternativer som vil ivareta HMS for de ansatte på en bedre måte enn i dag, og at alternativene skal bidra til større trygghet for befolkningen. Ringerike kommune skal fremstå som en attraktiv arbeidsgiver, ha en effektiv organisasjon, og ivareta krav til beredskap og samfunnssikkerhet på en god måte. Ha tilgang til bedre og bredere kompetanse og mindre sårbarhet ved større hendelser.»

2.2 Alternativ i utredningen

Følgende alternativer skal utredes; i henhold til vedtakets henvisning til saksframlegget til kommunestyret:

- O-alternativet – dagens situasjon videreføres. Dette ansees som uaktuelt, og vil bli brukt som utgangspunkt og referansepunkt for vurderinger og anbefalinger for de øvrige alternativene.
- Alternativ 1 – oppgradere dagens brannstasjon og lukke avvik hva gjelder innsatstider i Hole.
- Alternativ 2 – Bygge én ny brannstasjon med lokalisering i Hønefoss syd, og lukke avvik i Hole. Selge dagens brannstasjon i sentrum.
- Alternativ 3 - Bygge to nye brannstasjoner – en sør og en nord i byen. Selge dagens brannstasjon i sentrum. Dette skal løse avviket i Hole, og gi mulighet for samarbeid med Jevnaker. Alternativet skal omfatte brannberedskap for Eggemoen flyplass.
- Alternativ 4 - Sammenslåing av Ringerike Brann og redning (Ringerike og Hole), Jevnaker og Modum. Danne et felles selskap og bygge to nye stasjoner. Dette alternativet er avhengig av interesse fra Modum og Jevnaker kommuner. De ønsker ikke å inngå i en slik utredning nå. I dette alternativet vil det være naturlig å beskrive ulike organisasjonsformer.

2.3 Rapportens innhold

Det skal utarbeides en rapport som grunnlag for videre behandling administrativt og politisk i Ringerike og Hole kommuner. Rapporten skal inneholde uavhengige analyser, vurderinger og anbefalinger for samarbeid framover.

Utredningen skal:

- gi svar på hva som er det totale behovet i dag, og i fremtiden (i et 20-40 års perspektiv)
- synliggjøre mulige synergier av et større samarbeid, og beskrive konsekvensen av ikke å gjøre noe.
- synliggjøre de ulike konsekvensene av de ulike konseptene.
- vise kostnader (drift og investering) av de ulike konseptene.
- vurdere ulike organisasjonsformer ved et eventuelt interkommunalt samarbeid.

2.4 Organisering av arbeidet

Arbeidet har vært organisert med en styringsgruppe med representanter fra Ringerike og Hole kommuner. Styringsgruppas sammensetning er i vedlegg 1.

Det er gjennomført to arbeidsmøter med ledere og tillitsvalgt i brannvesenet. I disse møtene er beskrivelser av nåværende brannstasjon og framtidig behov presentert og drøftet. Arealberegninger er utført av brannsjefen og hans ledergruppe. Materialet er presentert og drøftet i møter med KS-Konsulent. Informasjon og dokumentasjon fra disse møtene er en del av grunnlaget for rapporten.

Tillitsvalgt for Fagforbundet i Ringerike brann- og redningstjeneste har deltatt i arbeidsmøtene, og har blitt informert om arbeidet.

3 Utviklingstrekk for brann- og redning

Brannstudien i 2013, Regjeringens samfunnssikkerhetsmelding «Risiko i et trygt samfunn» i 2016, Nærpolitireformen «Morgendagens politi-Norge» i 2016, regjeringens styrking av totalforsvaret og brann og redning sine oppgaver i totalforsvaret legger føring for den kommunale beredskapen.

Risikobildet er sammensatt, og synliggjør et stort behov for samhandling mellom nødetater og øvrige beredskapsstyrker. Det forventes sikkerhet på alle områder.

Noen forhold som påvirker arbeidet med beredskap og samfunnssikkerhet er:

- Naturskapte hendelser – ekstremvær med flom, overvann og skogbranner
- Miljø – forurensing
- Demografisk utvikling – en økende andel eldre over 90 år, og et stort antall hjemmeboende innbyggere med stor brannrisiko
- Hendelser med pågående livstruende vold (PLIVO) er politiets ansvar. Brann- og redningstjenesten er en del av ressursen i slike hendelser.
- Hendelser med farlige stoffer og stridsgasser (CBRNE)
- 110-sentralene er samlokalisert med politiets operasjonssentraler. Dette styrker koordineringen og ressursutnyttelse ved store eller flere samtidige hendelser. Dette betinger mer koordinerte rutiner og bedre samhandling med det enkelte brannvesen.

Brannvesenet har fått mange flere og mer krevende oppgaver. Dette krever økende behov for lokal risikovurdering, økende grad av forebyggende arbeid, samhandling mellom nødetatene, spesialisert kompetanse og øvelser på en stor variasjon av hendelser. Utviklingen går i retning av flere større brannvesen for å løse disse oppgavene med nødvendig kompetanse, store nok fagmiljøer, kapasitet og utstyr.

Et annet utviklingstrekk er at kvaliteten på brannvesenets arbeid får større oppmerksomhet både fra myndighetene, forsikringsselskap, eiere av eiendom og andre skadelidte. Evaluering av hendelser og øvelser for å sikre kontinuerlig forbedring og læring er derfor et stadig viktigere virkemiddel for brann- og redningstjenestene.

Eksempel på dette er evalueringene av storbrannen i Lærdal og REVAC-brannen i Vestfold. Den eksterne evalueringen av REVAC-brannen, utført for Vestfold Interkommunale brann IKS, hadde som formålet å få frem lærings- og forbedringsmuligheter som et bidrag til brannvesenets kontinuerlige arbeid med å videreutvikle seg innen forebygging, beredskap og håndtering av alvorlige hendelser.

De nasjonale prinsippene for krisehåndtering; ansvar, nærhet, likhet og samvirke, forutsetter mer samarbeid om beredskap. Krisehåndtering bygger på at alle oppdrag skal løses lokalt med lokale ressurser, og med samvirke og støtte fra andre nødetater og kriseledelse på kommunalt, fylkes- og nasjonalt nivå.

Erfaring med organisering av beredskap ved ulike hendelse som brann, akutt forurensing og andre typer hendelser har avdekket behov for en mer ensartet organisering av beredskapen uavhengig av type hendelse. Enhetlig ledelsessystem (ELS) er utarbeidet av DSB, Kystverket og Klima- og forurensingsdirektoratet for å få en mer ensartet og gjenkjennbar organisering av beredskapen i kommunene.

3.1 Brannstudien i 2013

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) fikk i oktober 2012 i oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet å opprette og lede en arbeidsgruppe som skulle se på brann- og redningsvesenets organisering og ressurser. Mandatet åpnet ikke for å vurdere flytting av ansvaret for å etablere og drifte brann- og redningsvesenet. Det skal fortsatt være et kommunalt ansvar.

Det ble utført et grundig arbeid og arbeidsgruppen kom, på bakgrunn av oppgavene og de kritiske suksessfaktorene, fram til et sett av kriterier for organisering av framtidens brann- og redningsvesen. I tillegg ble det utledet kriterier på bakgrunn av demokrati, styring og kontroll, samt økonomi.

De alternative modellforslagene ble analysert opp mot disse kriteriene, og det ble foretatt en samlet vurdering av modellene mot hverandre. Det framkommer i analysen at dagens fragmenterte og dels svært små brannvesen skaper utfordringer. Noen stikkord er økonomi, kompetanse, systematikk, utvikling, ledelse, analyse og læring, forebygging, ansvar og styring.

Gruppen anbefalte modell 1 med fylkesvise brann- og redningsvesen. Modell 2 innebærer en organisering som skal dekke minst 100 000 innbyggere, eller følge fylkesgrensene. Denne gir større fleksibilitet innenfor de største fylkene. Modellene legger ingen formelle føringer for kommunenes organisering av brann- og redningstjenestene.

Brannstudien var ute på bred høring. Brannstudien blir referert til i brann-Norge, og har blitt og blir fulgt opp gjennom blant annet nye forskrifter; f.eks. forskrift om brannforebygging som trådte i kraft 01.01.2016 og ny dimensjoneringsforskrift som er under arbeid.

Kommuner og deres brann- og redningstjenester bruker også brannstudien som et grunnlag for sine beslutninger. Det er en forventning nasjonalt om større brann- og redningstjenester. Antallet større brann- og redningstjenester med flere kommuner sammen har økt de siste årene, og flere utredninger pågår for tiden.

3.2 Hendelser – utviklingstrekk

Brann- og redningstjenesten er i ferd med å bli samfunnets altnuligmann. Utviklingen de siste årene har gått i retning av at brann- og redningsvesenet bruker en stor del av ressursene på andre hendelser enn brann. Oppdragene deles i tre nesten like store deler; brann, ulykker og andre oppdrag. Aldri før har brann- og redningsvesenet gjennomført flere helseoppdrag enn de gjorde i 2017. Tall fra DSB for 2017 viser at brann- og redningsvesenets samlede antall oppdrag fordeler seg slik:

- Alle typer brannhendelser - 35 %
- Håndtering av ulykker - 36 % - de største er transportulykker med 6 098 utrykninger og helseoppdrag med 5 717. I helseoppdrag ligger alt fra assistanse til ambulansetjenesten til oppdrag der man rykker ut for å redde personer. For eksempel ved bruk av hjertestarter i påvente av ambulanse.
- Andre oppdrag - 29 % - serviceoppdrag for kommunens innbyggere som redning av verdier, forurensning, håndtering av naturhendelser, bistand til politiet og redning av dyr.

3.3 Først på skadestedet

Brannvesenet er stasjonert ut fra krav til innsatstider. Dette medfører at de ofte er først på et hendelsessted uavhengig om det er brann eller annen hendelse. DSBs statistikk over hvilken nødetat som var først på hendelsesstedet ved branner og ulykker i 2017 viser at brann- og redningsvesenet var først i 51 %, ambulansetjenesten i 22 % og politiet i 18 % av hendelsene. I øvrige hendelser var dette ukjent (7 %) eller at to eller flere var samtidig (2 %).

Ut fra typer hendelser fører dette til at brannmannskapene må håndtere den enkelte situasjon og utføre oppgaver som hører til en av de andre nødetatene inntil disse er på skadestedet.

4 Lov, forskrift og avtaler

Brann- og redningstjenesten er et velregulert tjenesteområde. Den viktigste lov med forskrift er

- lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 nr. 20
- forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) av 26. juni 2002
- Forskrift om brannforebygging; gjeldende fra 01.01.2016

Dimensjoneringsforskriften regulerer kommunens ansvar, lokalisering, bemanning og kompetanse i brann- og redningstjenestene. Forskriften er under revisjon. Det ikke er kjent om forslagene blir vedtatt, og når ny forskrift trer i kraft. I denne rapporten benytter vi gjeldende forskrift, og omtaler i noen tilfelle foreslåtte endringer. Forslaget inneholder ingen endringer med krav som fører til organisatoriske endringer for Ringerike. Kravene til å identifisere og analysere behov, og å omsette dette til prioritering og tiltak er en forventning både i det forebyggende og beredskapsmessige arbeidet. Kompetanse og kapasitet til å utføre risiko- og sårbarhetsanalyser, forebyggende analyser og beredskapsanalyser og ut fra disse behovsrettet innsats må vektlegges selv om forskriften ikke er vedtatt.

Forskrift om brannforebygging plasserer et ansvar hos eiere og brukere av bygninger og lokaler. Det forventes at brannforebyggende arbeid; blant annet tilsyn og feiing, utføres ut fra behov; og mindre etter rutiner og frekvens.

Arbeidsmiljøloven med forskrifter regulerer blant annet arbeidstid og helse, miljø og sikkerhet.

Hovedavtalen og «brannavtalen», SFS 2404 Brann- og redningstjeneste, inngått mellom arbeidstakerorganisasjonene og KS regulerer arbeidstid og arbeidsvilkår, lønn og godtgjøring. Brannavtalen åpner på flere områder opp for lokale avtaler.

4.1 Nasjonale krav til forebyggende arbeid

Ny forskrift om brannforebygging ble gjort gjeldende fra 1.januar 2016.

Forskriften skal bidra til å redusere sannsynligheten for brann, og begrense konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier. Kommunen skal kartlegge sannsynligheten for brann og konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier i kommunen. Kommunen skal herunder kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann, og brannobjekter der brann kan føre til tap av mange menneskeliv. Kommunen skal gjennomføre tiltak i samsvar med planen for det forebyggende arbeidet, og på bakgrunn av hendelser, bekymringsmeldinger og lignende som gir ny kunnskap om risikoen for brann.

Tilsyn etter brann- og eksplosjonsvernloven § 13 skal gjennomføres og prioriteres på bakgrunn av:

- a) risikoen for tap av liv og helse
- b) risikoen for tap av materielle og kulturhistoriske verdier
- c) risikoen for samfunnsmessige konsekvenser
- d) risikoen for brudd på forebyggende plikter
- e) effekten av tilsyn sammenlignet med andre brannforebyggende tiltak.

Tilsyn, risikoanalyse, dokumentasjon og oppfølging av avvik er oppgaver som er viktig for å sikre at huseiere og brukere av bygninger og lokaler selv tar ansvar for egen sikkerhet. Brannvesenet fører også tilsyn med kommunale bygg.

Forskriften stiller nå krav om feiing og tilsyn med fritidsboliger. Forebyggende ressurser og kompetanse skal brukes der risikoen er størst; dvs. et risikobasert tilsyn; både for risikoutsatte innbyggere og bygninger og anlegg. Feie- og tilsynshyppigheten skal skje ut fra behov etter en slik risikovurdering.

Dimensjoneringsforskriftens § 3 – 2 sier: *”Brannvesenets forebyggende avdeling skal være slik bemannet og ha slik kompetanse at de krav som stilles til brannvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver oppfylles. Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen. Andre forebyggende oppgaver brannvesenet påtar seg vil kreve ytterligere ressurser.”*

Kommunene står fritt til å organisere det forebyggende arbeidet. Minimumskravet for antall årsverk gjelder for kommunens forebyggende arbeid etter forebyggendeforskriften. Forslag til ny dimensjoneringsforskrift viderefører dette kravet. Arbeidsoppgaver utover det forebyggende arbeidet etter forebyggendeforskriften krever et høyere antall årsverk.

4.2 Nasjonale krav til beredskap

Dimensjoneringsforskriften stiller krav til brannvesenets beredskapsstyrke.

Brann- og redningstjenesten gjennomgår en betydelig utvikling. Nedenfor nevner vi noen viktige tema for beredskap.

Utstyrsutviklingen går med stormskritt og oppdragsporteføljen endrer seg. Dette stiller større krav til spisskompetanse og allsidighet. Det nye nødnettet har også vært et viktig løft for nødetatene, og her tas digitale verktøy i bruk i førstelinja i stadig større grad.

Det er en utvikling med etablering av fagansvarlige innen de mange fagområdene den operative virksomheten skal dekke. Dette er vesentlig for å lykkes i oppdragsløsningen. Det er viktig å avsette ressurser til dette arbeidet.

Utviklingen i hendelser gir mulighet for bruk av såkalte framskutte enheter; dvs. små brannbiler utstyrt for ulike typer hendelser der røykdykkeutstyr, tankbil eller høydeutstyr ikke er nødvendig. De kan ha et mannskap på to personer som kan løse en rekke oppdrag på en ressursbesparende måte.

Det har de siste årene vært en økt oppmerksomhet på HMS for den operative virksomheten. Dette har gitt seg utslag i bedre personlig utstyr og tryggere rutiner. På bakgrunn av ny forskning foregår denne utviklingen kontinuerlig.

4.3 Utdanning til brann- og redningstjeneste

Ny fagskole for stillinger i brann- og redningstjenester er besluttet etablert, og er under planlegging. Dette vil være en høyere yrkesrettet utdanning. Fagskolestudentene skal ha praksis i brann- og redningstjenester. DSB forventer at det blir sterk konkurranse om å bli godkjent for å ha studenter i praksis. Et velfungerende og stort brannvesen vil kunne tilby både en variert og spesialisert opplæring, og antas å være en attraktiv praksisplass. Det vil medfølge økonomiske midler til veiledning.

Kommunene bør tilby fagskolen praksisplasser, og på denne måten ta et nasjonalt medansvar for utdanning av brannmannskap på fagskolenivå. Å ha fagskolestudenter i praksis vil også kunne sikre framtidig rekruttering og gi god læring for egne mannskaper.

5 Ringerike brann- og redningstjeneste

Ringerike brann- og redningstjeneste er et velfungerende brannvesen.

På mange områder går de foran i å ta i bruk nye metoder, og for å være en bidragsyter lokalt, nasjonalt og internasjonalt. I innledningen i risiko- og sårbarhetsanalysen heter det: *«Gjennom prosessen med å kartlegge risiko tror vi at vi har påbegynt et viktig arbeid som vil gi oss en varig endring i måten vi arbeider. RBR vil ved å videreføre dette arbeidet bli et bedre forberedt, og mer utholdende brannvesen som i framtida vil være i stand til å håndtere de utfordringene vi får.»*

6 Risiko- og sårbarhetsanalyse – Ringerike

Trygghet for innbyggerne er det som må ha størst betydning i vurdering av framtidens lokalisering og organisering av brann- og redningstjenesten i Hole og Ringerike.

Denne typen analyser må gjennomføres med jevne mellomrom som grunnlag for dimensjonering, lokalisering og organisering av tjenesten. I forslag til ny dimensjoneringsforskrift foreslås det å stille følgende krav:

«Kommunen skal organisere, bemanne og utruste brann- og redningsvesenet på bakgrunn av: a) risiko- og sårbarhetsanalyse, b) forebyggendeanalyse og c) beredskapsanalyse.

Brann- og redningsvesenet skal sørge for at relevante aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelsen av analysene. Analysene skal være oppdaterte.» (§ 7).

Brannvesenets evne til å håndtere ulike ulykkestyper knyttes til flere faktorer. De viktigste for brann- og redning er den mannskapsmessige og den utstyrmessige beredskapen, kapasitet, lokalisering av brannstasjoner og brannvesenets mulighet til å påvirke til reduksjon av risiko gjennom forebyggende tiltak. Riktig bruk av ressursene krever god kompetanse om beredskap og forebygging.

Nye risikosituasjoner krever nye løsninger; både hva gjelder kompetanse i å vurdere risiko, planlegge for å redusere, og å håndtere hendelser på best mulig måte.

Det er gjennomført felles risikovurdering for Ringerike og Hole kommuner. Kommunene har 37.500 innbyggere, og et samlet areal på 1.750 km². Det er tre brannstasjoner, en med kasernerte mannskaper som også dekker Hole kommune; og to med deltidsmannskaper.

ROS-analysen viser at det er flere tettsteder og særskilte brannobjekt i dekningsområdet som Ringerike brann- og redningstjeneste ikke rekker innenfor krav. Det er også gjennomført en egen analyse for sykehus og pleieinstitusjoner. For disse viser ROS-analysen at en ikke klarer kravet på 10 minutter for 10 av 16 objekter. Videre viser analysen at brann- og redningstjenesten ikke er utstyrt for å kunne bistå med evakuering fra røykfylte tunneler. Dette er forhold som kommunene må finne en god og langsiktig løsning for.

7 Innsatstider

Dimensjoneringsforskriften setter krav til brannvesenets innsatstid. Brann- og redningstjenesten har foretatt en registrering av innsatstider til en rekke objekt i sitt dekningsområde. For flere av pleieinstitusjonene oppfylles ikke kravene til innsatstid. Til tett bebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/sykehjem m.v., strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift og lignende, skal innsatstiden ikke overstige 10 minutter.

Innsatstiden kan i særskilte tilfeller være lengre dersom det er gjennomført tiltak som kompenserer den økte risikoen. Kommunen skal dokumentere hvordan dette er gjennomført. Slike tiltak kan være at bygg har sprinklingsanlegg. DSB er tydelig på at selv om et bygg er sprinklet vil ikke innsatstid over 20 minutter aksepteres.

Innsatstid i tettsteder for øvrig skal ikke overstige 20 minutter. Innsats utenfor tettsteder fordeles mellom styrkene i regionen, slik at fullstendig dekning sikres. Innsatstiden i slike tilfeller bør ikke overstige 30 minutter.

Kjøretiden, som er en del av innsatstiden, beregnes etter fartsgrensene på aktuelle strekninger. Fartsgrensen er satt etter hva som anses som forsvarlig hastighet på strekningen ut i fra en risikobetraktning, og brannvesenet bør derfor ikke planlegge for kjøring med høyere hastighet enn gjeldende fartsgrense på stedet.

Avvikene fra dimensjoneringsforskriften som framkommer av tilsynsrapport fra DSB og kommunenes ROS-analyse er så store at Ringerike og Hole må se på brannstasjonsstrukturen. Dette vil bli gjennomført i forbindelse med ny brannordning som må oppdateres på grunn av de avvik som er avdekket i nåværende ROS-analyse.

Dagens beredskap i Hole kommune ivaretas av Ringerike brann- og redningstjeneste. Brannstasjonen ligger i Dronning Åstas gate 12 på Eikli i Hønefoss. Dette er årsak til den lange innsatstiden.

Mindre og midlertidige avbøtende tiltak kan være aktuelle. En ny brannstasjon lokalisert slik at innsatstidene reduseres er mest framtidsrettet ut fra regionens befolkningsvekst, næringsutvikling og statlig samferdselsutbygging på veg, jernbane og fly.

8 Utvikling i regionen

Region har de siste årene vært igjennom store industrielle omstillinger, og det arbeides i dag med flere planer for både samferdsel, boligbygging og næringsliv som vil ha innvirkning på risiko og brannvesenet beredskap.

Befolkningsvekst, næringsutvikling, økt trafikk gjennom regionen både med bil og tog er viktige forhold for å dimensjonere og utvikle brann- og redningstjenesten.

9 Framtidig organisering – alternativ i utredningen

I saksframlegget som er grunnlaget for utredningen skal følgende alternativ beskrives:

- 0-alternativet – dagens situasjon videreføres.
- Alternativ 1 – oppgradere dagens brannstasjon og lukke avvik hva gjelder innsatstider i Hole.
- Alternativ 2 – Bygge én ny brannstasjon med lokalisering i Hønefoss syd, og lukke avvik i Hole. Selge dagens brannstasjon i sentrum.
- Alternativ 3 - Bygge to nye brannstasjoner – en sør og en nord i byen. Selge dagens brannstasjon i sentrum. Dette skal løse avviket i Hole, og gi mulighet for samarbeid med Jevnaker. Alternativet skal omfatte brannberedskap for Eggemoen flyplass.
- Alternativ 4 - Sammenslåing av Ringerike Brann og redning (Ringerike og Hole), Jevnaker og Modum. Danne et felles selskap og bygge to nye stasjoner.

I dette kapitlet omtales og vurderes hvert alternativ ut fra styrker og svakheter basert på en best mulig beredskap i henhold til dimensjoneringsforskriften, kompetanse i brann- og redningstjenesten, framtidig vekst og utvikling i regionen og langsiktige løsninger. Å lukke avvikene i Hole kommune og å forbedre helse, miljø og sikkerhet for de ansatte er avgjørende for anbefalingene.

Lokalisering av brannstasjoner må knyttes til innsatstider som omtalt i kapittel 7. I vedlegg 2 er kart for hver av lokaliseringene som er omtalt i denne rapporten. Disse viser hvilke områder som nås fra hver av brannstasjonene på inntil 10 minutter og 20 minutter.

9.1 0-alternativet

0-alternativet – dagens situasjon med brannstasjon på Eikli med kasernert heltidsmannskap videreføres. Det gjennomføres ingen bygningsmessige utbedringer. Alternativet ansees som uaktuelt, og vil bli brukt som utgangspunkt og referansepunkt for vurderinger og anbefalinger for de øvrige alternativene.

9.1.1 Styrker og svakheter

Styrker:

- Dagens struktur er kjent blant alle ansatte og viderefører dagens rutiner uten endringer.

Svakheter:

- Lukker ikke avvik for innsatstid til særskilte brannobjekt i Hole.

- Behovet for plass til brannbiler og utstyr er prekært. Behov for vognhall i full lengde med minimum 10 porter/portløp. Det er 2 ekstra porter sammenliknet med i dag.
- U hensiktsmessige uteområder for virksomhetens oppgaver. HMS ikke ivaretatt. Området må gjerdes inn.
- Mangel på øvelsesfasiliteter på området. Kan ikke utføre varme øvelser på grunn av beliggenheten.
- Gir ikke et godt grunnlag for faglig og organisatorisk utvikling av brann- og redningstjenesten
- Ren og skitten sone er ikke tilfredsstillende – gjelder både for beredskapsstyrken og feierne. Krever bygningsmessige utbedringer med store økonomiske kostnader uten å få en framtidsrettet løsning
- Beliggenhet. Stor trafikk tetthet og lite hensiktsmessig plassering med tanke på naboer som er både industri- og boligformål.
- Uttrykning skjer i motbakke og ut fra et område som er skoleveg og med mye trafikk av myke trafikanter, privatbiler og godstransport.

Trusler:

- Arbeidstilsynet kan stenge bedriften på grunn av mangler ved ren og skitten sone.
- Lokaliseringen reduserer mulighetene for utbygging av risikoobjekter i større deler av kommunene – og særlig i Hole kommune
- Lokaliseringen tar ikke hensyn til planlagt og ønsket befolkningsvekst
- Lokaliseringen tar ikke hensyn til ønsket næringsutvikling

9.1.2 Økonomi

Alternativet forutsetter ingen investeringer i bygningene, og heller ingen tiltak for å redusere innsatstidene i Hole kommune. I flere kommuner har krav fra Arbeidstilsynet medførte strakstiltak for å utbedre rene og skitne soner på brannstasjoner. Dette medfører kostnader til midlertidige løsninger.

9.1.3 Vurdering og anbefaling – alternativ 0

Alternativet er omtalt som uaktuelt gjennom kommunestyrets vedtak om utredning. KS-Konsulent støtter denne vurderingen.

9.2 Alternativ 1

Alternativ 1 – oppgradere dagens brannstasjon på Eikli for å tilfredsstillende helse-, miljø og sikkerhet for de ansatte, og å lukke avvik hva gjelder innsatstider i Hole.

9.2.1 Styrker og svakheter

Styrker:

- Dagens struktur og stasjon er kjent for alle mannskaper.
- Vil tilfredsstillende HMS-krav for ren og skitten sone for alle mannskapene.

Svakheter:

- Det er ikke mulig å lukke dagens avvik i Hole med denne lokaliseringen. Andre løsninger må gjennomføres.
- Store kostnader knyttet til ombygging uten at bygget blir funksjonelt og hensiktsmessig med tanke på framtidige utfordringer.
- U hensiktsmessige uteområder for virksomhetens oppgaver. HMS ikke ivaretatt. Området må gjerdes inn.

- Behovet for plass til brannbiler og utstyr er prekært. Behov for vognhall i full lengde med minimum 10 porter/portløp. Det er 2 ekstra porter sammenliknet med i dag.
- Mangel på øvelsesfasiliteter på området. Kan ikke utføre varme øvelser på grunn av beliggenheten.
- Uttrykning skjer i motbakke og ut fra et område som er skoleveg og med mye trafikk av myke trafikanter, privatbiler og godstransport.

Trusler:

- Velger foreløpige løsninger som kan gi kortvarig gevinst – og på lengre sikt økte kostnader
- Lokaliseringen reduserer mulighetene for utbygging av risikoobjekter i større deler av kommunene – og særlig i Hole kommune
- Lokaliseringen tar ikke hensyn til planlagt og ønsket befolkningsvekst
- Lokaliseringen tar ikke hensyn til ønsket næringsutvikling

Muligheter:

- Etablere en framskutt enhet i Hole kommune
- Bygge en brannstasjon i Hole kommune, og bemanne med en deltidsstyrke

9.2.2 Framskutt enhet

Som omtalt ovenfor krever dette alternativet helt nye løsninger i Hole kommune.

En mulig løsning er framskutt enhet. En framskutt enhet er definert til å være en lett enhet, dvs. en liten brannbil utstyrt for ulike typer hendelser der røykdykkeutstyr, tankbil eller høydeutstyr ikke er nødvendig. Bilen kan ha et mannskap på to personer som kan løse en rekke oppdrag på en ressursbesparende måte. Ved alarmering til større hendelser, vil denne bilen kunne rykke ut i tillegg til en hovedstyrke. På grunn av sin plassering lokalt, vil disse mannskapene være først på skadested hvor de kan tilrettelegge, gjøre de første tiltak på skadestedet slik at hendelsesrekken forsinkes eller i beste fall stoppes helt. Dette betyr reduserte konsekvenser på hendelsesstedet, og slik at liv, helse, miljø og materielle verdier vil være spart.

En framskutt enhet må være stasjonert i Hole kommune med garasje og lokaler for mannskapet. Mannskapene bør være en del av de kasernerte vaktlagene ved brannstasjonen i Hønefoss. Disse må utvides med to mannskaper per vaktlag.

Lokaliseringen er foreslått til Kjellerberget.

I tillegg til å være i beredskap, kan styrken brukes til andre enkle oppgaver som for eksempel oppfølging og montering av røykvarslere hos trygghetsalarmbrukere.

Vi har ikke beregnet kostnadene i detalj, men anslår årlige driftsutgifter til ca. kr. 6 millioner. Dette kommer i tillegg til dagens beredskapsstyrke som Hole også må ha i henhold til dimensjoneringsforskriften. En fortsatt deltakelse i det interkommunale samarbeidet omtrent på nåværende økonomiske nivå er derfor en forutsetning.

Føiing og tilsyn med fyringsanlegg er en del av selvkostberegningene og er holdt utenom disse beregningene.

9.2.3 Deltidsstasjon i Hole

Som omtalt ovenfor krever dette alternativet helt nye løsninger i Hole kommune. En annen mulighet for å lukke avviket i Hole kommune er å etablere en deltidsstyrke organisert under Ringerike brann- og redningstjeneste.

Nåværende innbyggertall åpner for å gjøre dette ut fra dimensjoneringsforskriftens krav for tettsteder med 3.000 - 8.000 innbyggere med en beredskap organisert i lag bestående av deltidspersonell med dreierende vakt.

Ut fra forventet befolkningsvekst bør kravet for tettsteder med 8.000 - 20.000 innbyggere være mer naturlig å planlegge for. Beredskapen skal da være organisert i lag bestående av heltidspersonell med kasernert vakt innenfor ordinær arbeidstid. Utenfor ordinær arbeidstid kan beredskapen organiseres i lag bestående av deltidspersonell med dreierende vakt, men hvor utrykningsleder har brannvern som hovedyrke.

Dette forutsetter investering i ny brannstasjon, biler og utstyr. Plassering av brannstasjonen og lokaler for framskutt enhet bør være i kommunesenteret Vik. I kartene i vedlegg 2 er innsatstider vist fra Kjellerberget.

Kravene til deltidsmannskap i Hole innebærer at man må ha mannskaper som både bor og jobber i umiddelbar nærhet til brannstasjonen. Minimumsantallet er 16 mannskaper. Ringerike brann- og redning har gode erfaringer med å utvikle de to deltidsstyrkene de allerede har. Det tar imidlertid lang tid å bygge opp en slik tjeneste. Andre steder er det vanskelig å få en deltidsstyrke til å være en stabil bemanning med nødvendig kompetanse og fortløpende deltakelse i øvelser.

Deltidsmannskaper har lengre innsatstid enn kasernerte styrker, siden de rykker ut fra arbeidsplassen, hjemsted eller annet sted innenfor krav om oppmøtetid til brannstasjonen på 4 minutter på dagtid og 6 minutter om natten. De vil derfor ikke tilfredsstille kravet til innsatstid til institusjonene på Røyse.

Vi har ikke beregnet kostnadene i detalj, men anslår årlige driftsutgifter til ca. kr. 8 millioner for en deltidsstyrke både på dagtid og natt. Denne muligheten forutsetter fortsatt deltakelse i det interkommunale samarbeidet hva gjelder brannsjef og forebyggende arbeid.

Feiing og tilsyn med fyringsanlegg er en del av selvkostberegningene og er holdt utenom disse beregningene.

9.2.4 Andre midlertidige avbøtende tiltak

Det vil fortsatt ta tid før en tilfredsstillende løsning for å lukke avvikene kan tas i bruk. inntil videre, og med fordeler deretter, kan andre avbøtende tiltak gjennomføres.

Disse er å gjennomføre sprinkling av bygninger som er definert som særskilte brannobjekter, og å sikre tilstrekkelig kapasitet og vanntrykk for sprinkling og slukkevann ved en eventuell brann.

9.2.5 Økonomi

Rambøll har i august 2019 gjennomført en bygningstekniske vurdering, og har anslått ombyggingskostnadene for eksisterende brannstasjon til kr. 27,6 millioner inkl. mva.

Økte utgifter for Hole kommune for å lukke avvikene er estimert til ca. kr. 6 millioner for personell til en framskutt enhet; og ca. kr. 8 millioner for en deltidsstyrke.

Lokaler for en framskutt enhet anslås til ca. 450 kvm til en pris på ca. kr. 15,7 millioner. Bygging av ny brannstasjon på ca. 1 500 kvm vil koste ca. kr 52,5 millioner. Begge beregninger er ut fra en pris på kr 35 000 per kvm.

Løsningen med framskutt enhet for å lukke avvikene i Hole kommune påvirker, slik vi ser det, i liten grad Ringerike kommunes kostnader for brann- og redningstjenesten.

Dersom man velger å etablere en deltidsstyrke i Hole kommune; eventuelt kombinert med kasernert styrke på dagtid (i henhold til krav for tettsteder med mellom 8 000 – 20 000 innbyggere), vil det interkommunale samarbeidet utvides betydelig. Ringerike kommune må opprettholde nåværende beredskapsstyrke. Kostnadsfordelingen i dagens avtale bør revideres.

9.2.6 Vurdering og anbefaling – alternativ 1

Alternativ 1 som er å oppgradere dagens brannstasjon på Eikli for å tilfredsstillere helse-, miljø og sikkerhet for de ansatte, og å lukke avvik hva gjelder innsatstider i Hole er en kostbar løsning for Hole kommune. En deltidsstyrke vil endre det interkommunale samarbeidet og gi økte kostnader for begge kommunene uten å styrke brann- og redningstjenestene og tryggheten til innbyggerne.

Vår vurdering er at en oppgradering av dagens brannstasjon og beliggenhet er kostbart, og i begrenset grad i varetar målsettingene for den framtidige brann- og redningstjenesten.

Vår vurdering er at en etablering av eget brannvesen i Hole med en deltidsstyrke heller ikke vil dekke kravet til innsatstider til institusjonene på Røyse. I tillegg er det erfaringsmessig kostbart, tidkrevende og gir en lite stabil bemanning ved bruk av deltidsmannskaper. Dette har sammenheng med økt mobilitet i arbeidslivet og at mange ønsker å disponere fritiden sin på aktiviteter eller reiser som ikke er forenlig med oppmøtetidene i vaktperiodene.

En framskutt enhet er en bedre løsning for å lukke avvikene for innsatstider. Det gir mannskaper med en annen kompetanse og trening, og styrker tilhørigheten til tjenesten ved å høre til en kasernert vaktstyrke ved en stor brannstasjon.

Alternativ 1 oppfatter vi ikke tilstrekkelig å ta hensyn til beredskapens kvalitet og innsatstider. Alternativet tilfredsstiller ikke det akutte behovet for mer plass, gir ikke optimale løsninger for helse-, miljø og sikkerhet og alternativet imøtekommer ikke behov ved den forventede veksten i bosetting, næringsetableringer og ny infrastruktur.

KS-Konsulent anbefaler ikke alternativ 1.

9.3 Alternativ 2

Alternativ 2 – Bygge én ny brannstasjon med lokalisering i Hønefoss syd, og lukke avvik i Hole. Selge dagens brannstasjon i sentrum.

En ny brannstasjon i Hønefoss sør vil styrke brannberedskapen i Hole. Mannskapene vil ved dette alternativet kunne nå fram til institusjonene på litt over 10 minutter, noe som vil lukke avvik for innsatstid. Denne plasseringen av brannstasjonen vil styrke mulighetene for utbygging av risikobygg flere steder i kommunene.

Den foreslåtte lokaliseringen av brannstasjonene vil ha god nytte av vegutbyggingene i kommunene.

9.3.1 Styrker og svakheter

Styrker:

- Vil lukke avvik i Hole kommune.
- Bygges etter dagens og fremtidens krav til ren og skitten sone.
- Sikre øvelsesfasiliteter utendørs.
- Plassbehov dekkes med større vognhall.
- Bygge et funksjonelt bygg for samhandling mellom forebyggende, beredskap og feierne
- Utkjøring ved uttrykning blir betydelig bedre
- Kan tilrettelegge for bedre samhandling med Sivilforsvaret ved å etablere nye lokaler

Svakheter:

- Kostnader med nytt bygg er høye. Ved å bruke midlene fra salg av brannstasjon og tomt i Dr. Åstas gate 12, vil dette redusere lånebehovet betydelig.
- Dekker ikke en framtidig beredskap på Eggemoen/Hønefoss nord.
- Må etablere nye lokaler for Sivilforsvaret – kommunen har plikt til å stille lokaler til disposisjon

Trusler:

- Lokaliseringen tar ikke hensyn til planlagt og ønsket befolkningsvekst i nordre del av Hønefoss
- Lokaliseringen tar ikke hensyn til ønsket næringsutvikling i nordre del av Hønefoss

Muligheter:

- Lokaliseringen øker mulighetene for utbygging av risikoobjekter i større deler av kommunene – og særlig i søndre del av Hønefoss og i Hole kommune
- Lokaliseringen tar bedre hensyn til planlagt og ønsket befolkningsvekst - særlig i søndre del av Hønefoss og i Hole kommune
- Lokaliseringen tar bedre hensyn til ønsket næringsutvikling - særlig i søndre del av Hønefoss og i Hole kommune
- Åpner for at kriseledelsen i begge kommunene kan ha felles lokalisering med brann- og redningstjenesten og slik være en del av dette fagmiljøet
- Kan gi muligheter for økt samhandling med andre samarbeidsparter ved en eventuell samlokalisering

9.3.2 Ny hovedbrannstasjon

Brannsjefen har gjennom internt arbeid lagt fram arealbehov for en ny hovedbrannstasjon. Arealbehovet er beregnet til 3 964 kvm. I vedlegg 3 er oversikt over behovet. Dette er basert på nøkterne vurderinger, og ut fra erfaringer fra andre nybygde brannstasjoner de siste årene.

Det er et mål å bygge brannstasjonen på en funksjonell måte som støtter samhandlingen mellom de ulike avdelingene og fagområdene i brann- og redningstjenesten. Dette er viktig for å utvikle helhet og sammenheng i tjenestene.

Lokalisering av en ny hovedbrannstasjon er i Hønefoss sør. Det er to aktuelle tomter som er vurdert - på Hvervenmoen og ved Kirkeskolen/Eplehagen. Begge tomtene vil gi god forbindelse til hovedveg ved uttrykninger, og vil tilfredsstille kravene til innsatstider i Hole uten å svekke disse vesentlig i Ringerike. For Ringerike kommune vil innsatstiden til søndre del av kommunen mot Modum kommune bli redusert. Behovet for bistand fra Modum vil dermed også bli redusert.

Mulighetene for utendørs øvingsanlegg er noe begrenset, men bedre enn ved dagens brannstasjon.

Representanter fra kommunen har hatt kontakt med grunneierne om de aktuelle tomtene. I denne utredningen har vi ikke utredet valg av tomtene ut over de vurderinger som er gjort av brannsjefen og hans ledergruppe i møte med KS-Konsulent.

En lokalisering av ny brannstasjon på Helgelandsmoen er et tredje alternativ. Dette vil øke innsatstidene for deler av Ringerike kommune.

Det er gjennomført besøk på andre nye brannstasjoner for å lære av deres erfaringer.

9.3.3 Bemanning og vaktstyrker

Antall og størrelsen på vaktstyrkene og antall medarbeidere i forebyggende arbeid, feiing og tilsyn påvirkes av fortløpende oppdatering av risiko- og sårbarhetsanalyser og forskrifter med dimensjoneringskrav. Ut fra nåværende befolkning vil dagens bemanning opprettholdes ved den nye brannstasjonen.

Dette alternativet vil ikke kreve økt bemanning slik som alternativ 1 (omtalt i kapittel 9.2.2 og 9.2.3).

9.3.4 Økonomi

Kostnadene ved bygging av nye brannstasjoner er ca. kr. 35 000,00 per kvadratmeter. Med et arealbehov på 3 964 kvm er kostnaden beregnet til kr. 138 740 000. Øvingsanlegg er ikke inkludert dimensjoneringen.

En taksering av nåværende brannstasjon er utført med tanke på salg. Taksten ble utført i august 2018 og er satt til kr. 46 000 000. Verdien er basert på normal markedspris for eiendommen solgt i dagens eiendomsmarked. Normal markedspris er den pris flere sannsynlige investorer kan være villige til å betale for eiendommen. Markedsprisen for eiendommen må forventes å være attraktiv og at salgsverdi kan bli betydelig høyere.

Eksisterende brannstasjon er Ringerike kommunes eiendom. Et salg her vil kunne gå inn som en del av Ringerike kommunes finansieringen av ny brannstasjon.

I henhold til dagens avtale i det interkommunale samarbeidet mellom Hole og Ringerike betaler Hole sin andel av husleien i brannstasjonen. Dette kan videreføres.

I et vertskommunesamarbeid er det ikke vanlig at kommunene eier bygg sammen. I så tilfelle må de etablere et selskap som er juridisk person med de to kommunene som eiere. Selskapet vil da kunne eie brannstasjonen og leie det ut til vertskommunen.

Dersom kommunene velger alternativ 4 som omtales seinere, vil brannstasjonen kunne eies enten av kommunen hvor den er lokalisert; eller av det interkommunale selskapet dersom dette er et selvstendig rettssubjekt.

9.3.5 Vurdering og anbefaling – alternativ 2

Et viktig mål for vurderingen av framtidens brann- og redningstjeneste er å lukke avvikene i Hole kommune, ha lokaler og utstyr der helse-, miljø og sikkerhet for alle ansatte er ivaretatt og en brann- og redningstjeneste som har høy kompetanse og sikrer trygghet for innbyggerne.

Alternativ 2 vil innfri disse behovene på et god måte for mange år framover. Alternativ 2 må sees i sammenheng med alternativ 3. Likevel slik at de kan gjennomføres med en viss tid i mellom. En ny brannstasjon i sør for å lukke avvikene om innsatstid i Hole kommune må ha første prioritet. Ringerike kommune vil også ha stor nytte av denne ny brannstasjon; ikke minst med hensyn til HMS-kravene og betydelig bedre plassering for raskere uttrykninger; blant annet til sykehuset.

Dette alternativet åpner for at kriseledelsen i begge kommunene kan ha felles lokalisering med brann- og redningstjenesten og slik være en del av dette fagmiljøet

Med denne plasseringen vil vi anbefale å opprettholde at vertskommunen eier brannstasjoner som er lokalisert i vertskommunen. Vi ser heller ingen grunn til å endre kostnadsfordelingsmodellen i det interkommunale samarbeidet. Med en fordeling etter innbyggertall vil de økte kostnadene fordele seg forholdsmessig på hver av kommunene.

KS-Konsulent mener alternativ 2 med ny brannstasjon i Hønefoss sør ivaretar behovet for å lukke avvik. Alternativet tar ikke tilstrekkelig hensyn til framtidige behov. Alternativ 2 er en minimumsløsning som ikke tilfredsstiller ønsket om dekke behov i et 20-40 års perspektiv.

KS-Konsulent anbefaler primært alternativ 3 (kapittel 9.4). Dette alternativet omfatter bygging av ny brannstasjon i Hønefoss sør som i alternativ 2. Ny brannstasjon i sør må ha høyest prioritet og bør prosjekteres og bygges snarest mulig. Bygging av en ny stasjon vil ta 2 - 4 år inkludert planlegging.

9.4 Alternativ 3

Alternativ 3 - Bygge to nye brannstasjoner – en sør og en nord i byen. Selge dagens brannstasjon i sentrum. Dette skal løse avviket i Hole, og gi mulighet for samarbeid med Jevnaker. Alternativet skal omfatte brannberedskap for Eggemoen flyplass.

9.4.1 Styrker og svakheter

Styrker:

- Lukker avvik i Hole kommune.
- Bedre og sikrere tjeneste for innbyggerne i Ringeriksregionen, herunder Ringerike, Hole og Jevnaker.
- Ivaretar dagens og fremtidens behov for brann og redning i regionen.
- Større slagkraft ved større hendelser.
- Større utholdenhet ved større og flere sammenfallende hendelser.
- Nytt fagfelt og større variasjon ved flyplasstjeneste.
- Større mulighet for retrettstillinger
- Økonomi, mulighet for økonomisk samarbeid mellom Ringerike brann- og redningstjeneste, Eggemoen Utvikling AS, Forsvaret Eggemoen og eventuelt Jevnaker kommune.
- Raskere responstid i søndre (Sundvollen og Røysehalvøya) og nordre del av distriktet (Åsbygda - Hensmoen). Ny infrastruktur med vei over til Olum og over til Vågård. Ny E 16 til Sollihøgda.
- Spesialisttjenester kan videreutvikles med forskjellig kompetanse og spesialisert utstyr på hver av stasjonene
- Spesialisert brannberedskap for Eggemoen flyplass
- Redusert innsatstid og spesialisert brannberedskap for Forsvaret Eggemoen

Svakheter:

- Kostnader ved etablering av to nye stasjoner.
- Kostnader ved to steder å drifte og vedlikeholde

Muligheter:

- Å gi den beste beredskapen for Hole, Jevnaker og Ringerikes innbyggere
- Nye øvingsanlegg – for beredskap og feierne
- Øvelsesanlegg for varme øvelser og for feierne ved stasjon nord.
- Øvelsesanlegg for tau-, tung- og høyderedning ved stasjon syd.
- Øke muligheten for utbygging av nye risikobygg i større deler av Hole, Ringerike og Jevnaker
- Tar hensyn til økt næringsutvikling i regionen – med særlig vekt på Eggemoen
- Tar hensyn til planlagt og ønsket økt bosetting og innbyggertall
- Åpner for at kriseledelsen i begge kommunene kan ha felles lokalisering med brann- og redningstjenesten og slik være en del av dette fagmiljøet
- Muligheter for samlokalisering med andre samarbeidsparter og etater

9.4.2 Lokalisering

Tomt for brannstasjon i sør – omtalt som hovedbrannstasjon – er som omtalt for alternativ 2 (kapittel 9.3.2.).

Tomt for brannstasjon på Eggemoen flyplass er på østsiden og ved midten av rullebanen i flyplassens lengderetning. Tomten eies av Tronrud Utvikling AS. De er svært positive til en etablering av brannstasjonen her.

De foreslåtte lokaliseringen av brannstasjonene vil knyttes til, og ha god nytte av vegutbyggingene i kommunene.

9.4.3 Eggemoen ¹

Eggemoen er et område med næringsetablering og økning i antall arbeidsplasser. Dette gjelder både for næringsparken og for flyplassen. Det er store muligheter for videre vekst med ringvirkninger for andre næringsinteresser og for økt bosetting i hele regionen.

Eggemoen Utvikling AS bygger nå opp et internasjonalt teknologisk miljø rundt flyplassen som i løpet av 2019 vil passere 400 arbeidsplasser. De mener det vil være mulig med en dobling av antall arbeidsplasser i et fem års perspektiv. Og videre en ny dobling i et 10 års perspektiv om de lykkes med arbeidet som nå er satt i gang. Som eksempel på veksten, har den amerikanske droneprodusenten Flir Systems på Eggemoen uttalt at de sikter mot å ha 100 arbeidsplasser på Eggemoen. Det er for tiden ingen særskilte brannobjekter blant virksomhetene i næringsparken.

Flyplassen har rullebane og godkjent navigasjonsutstyr for å kunne avlaste Oslo Lufthavn for blant annet private jettfly. Samtidig markedsføres flyplassen som lokasjon for firma med service og vedlikehold av fly og helikoptre. De 10 nye ambulansflyene som nå tas i bruk av Luftambulansetjenesten skal vedlikeholdes på Eggemoen hvor hver maskin skal inn til vedlikehold 2 ganger i året. I de to siste ukene i juni i år har alle flyene vært inne til enkelt vedlikehold før de nå fordeles til basene i Norge og settes i drift.

---

¹ Teksten i kapittel 9.4.3. er godkjent av Eggemoen Utvikling AS

Eggemoen Utvikling AS har mottatt forespørsel om mulig etablering av vedlikeholdsverksted for Airbus Helikopter på Eggemoen. De har et mål om å komme i gang fra årsskiftet. Det er ønske om å etablere en base på det sentrale østlandsområdet, eventuelt på svensk side i nærheten av den norske grensen.

Cascade er en større canadisk vedlikeholdsleverandør på fly og helikoptre. Selskapet har ved flere anledninger besøkt Eggemoen de siste to årene, og søker en norsk alliansepartner. De ser på muligheten for å gjøre vedlikehold på CJ130 Hercules hvor vedlikeholdskontrakt utlyses i 2020. De vil i tillegg kunne gjøre vedlikehold også på andre fly og helikoptre på Eggemoen med Europa som marked.

Det er særskilte brannberedskapskrav ved flyplasser. Kravene varierer ut fra hva slags type fly som lander eller tar av. Ringerike brann- og redningstjeneste og Jevnaker brannvesen har stilt seg positive til å ha beredskap ved landing og avgang på flyplassen, og har utført denne beredskapen ved behov. Avtaler om slik beredskap er under utarbeidelse. Brannberedskap er en av flere faktorer som vil kunne bidra positivt til etablering av flere nye selskaper og at miljøet på Eggemoen styrkes med flere arbeidsplasser.

Eggemoen Utvikling AS stiller seg positive til å se på en løsning med offentlig, privat samarbeid

(OPS) for oppføring av ny brannstasjon på Eggemoen dersom Ringerike kommune ønsker en slik lokalisering og samarbeid. Det er for tidlig å beskrive en anbefalt løsning for et slikt samarbeid. En mulig modell er at Eggemoen Utvikling AS:

- bygger ny brannstasjon på egen tomt for utleie til kommunen med leietid 20 – 25 år. Brannstasjonen overdras til kommunen etter utløpt leieperiode.
- finansierer, helt eller delvis, innkjøp av brannbil og annet utstyr beregnet for hendelser på flyplassen
- kjøper tjenester fra kommunens kasernerte brann- og redningstjeneste
- selger eller på annen måte tilrettelegger for tomt for et øvingsanlegg som etableres slik at det også har potensial til å kunne brukes av brann- og redningstjenester utenfor regionen

9.4.4 Forsvaret på Eggemoen ²

I forbindelse med utredningen har KS-Konsulent hatt kontakt med Forsvaret Eggemoen, Lokal koordinerende myndighet ved senioringeniør Bård Risøy. Han uttaler:

«Innen forsvaret på Eggemoen investeres det mange millioner i årene fremover. Det er meget viktig å opprettholde anleggets funksjon i hele krisespekteret. I denne forbindelse er det avgjørende at en raskt kan få kontroll på en brann for å redusere skadevirkningene.

En etablering av brannstasjon på Eggemoen, vil gi en mye kortere uttrykningstid til vårt anlegg og brannvesenet vil være mye raskere på plass dersom brann oppstår innen forsvaret Eggemoen.

Forsvaret Eggemoen vil uttrykke sterk støtte til ideen om etablering av brannstasjon på Eggemoen. Vi håper Ringerike kommune velger Eggemoen som lokalisering av en eventuell ny brannstasjon. Vi er i utgangspunktet positive til å samarbeide om en brannbil som er spesielt egnet for slukking av brann i elektriske installasjoner. Dette må drøftes nærmere og besluttes på rett nivå i Forsvaret.»

---

² Sitatet er godkjent av senioringeniør Bård Risøy

9.4.5 Brannstasjoner og øvingsanlegg

Brannsjefen har gjennom internt arbeid lagt fram arealbehov for en ny hovedbrannstasjon sør i Hønefoss og en brannstasjon på Eggemoen. Arealbehovet er beregnet til henholdsvis 3 703 og 2 132 kvm. Størrelsen på hovedbrannstasjonen kan bli noe mindre ved bygging av to stasjoner. I vedlegg 3 er oversikt over behovet. Dette er basert på nøkterne vurderinger, og ut fra erfaringer fra andre nybygde brannstasjoner de siste årene.

Det er et mål å bygge brannstasjonene på en funksjonell måte som støtter samhandlingen mellom de ulike avdelingene og fagområdene i brann- og redningstjenesten. Dette er viktig for å utvikle helhet og sammenheng i tjenestene.

Det er et utviklingstrekk at kvalitet på tjenestene har stor betydning for hvor godt arbeid brannmannskapene utfører ved en hendelse. Det stilles derfor store krav til spesialisert kompetanse både innenfor kjente metoder, og ikke minst med nye metoder og nytt utstyr.

Øvingsanlegg både for beredskapsmannskapene, feiere og forebyggende medarbeidere er derfor blitt mer og mer viktig. Miljøkravene blir strengere med tanke på utslipp og forurensing. Det er behov for tilrettelagte øvingsområder som ivaretar HMS-krav både for personalet, naturen og nærmiljøet. Med to brannstasjoner, og lokaliseringen av den ene stasjonen på Eggemoen er det gode muligheter for å etablere øvingsanlegg for egne mannskaper. Et nytt øvingsanlegg vil kunne ivareta også andre nødetaters behov for fasiliteter. Dette gjelder politi, ambulansetjeneste og sivilforsvaret. Et slikt fellesskap for naturlige samvirkeaktører vil kunne gi mange positive effekter til innbyggernes beste, og bør undersøkes dersom dette alternativet velges.

Å ha øvingsanlegg ved brannstasjonene åpner for øving samtidig som beredskapen opprettholdes, og innenfor tida mannskaper er på vakt. Dette reduserer behovet for overtid og innleie av vikarer. Gode øvingsanlegg vil også være en styrke for lærlinger som har læretid, og for praksisstudenter fra brannfagskolen.

Brannsjefens anbefaling for øvingsanleggene er for stasjon nord:

- Øvelsesanlegg varme røykdykkerøvelser.
- Øvelsesanlegg for flybrann.
- Øvelsesanlegg for feiervesenet – utstyr ned med ildsteder og piper)

For stasjon sør:

- Øvelsesfasiliteter og anlegg til øvelser i tau-, tung- og høyderedning.

9.4.6 Bemanning og vaktstyrker

Størrelsen på vaktstyrkene og antall medarbeidere i forebyggende arbeid, feiing og tilsyn påvirkes av fortløpende oppdatering av risiko- og sårbarhetsanalyser og forskrifter med dimensjoneringskrav.

Ved etablering av to brannstasjoner vil bemanningen i beredskapsstyrken måtte øke. Det er for mange ukjente faktorer til å beskrive dette presist. De viktigste faktorene er omfanget av brannberedskap på flyplassen, eventuelt samarbeid med Jevnaker kommune og nye krav som følge av befolkningsvekst og størrelser på tettsteder innenfor brannvernregionen.

Eggemoen Utvikling AS kan også kjøpe flyplasstjenester av brann- og redningstjenesten. Dette er vakt- og sikkerhetsoppgaver og andre oppgaver som naturlig hører til brann- og redningstjenestens kompetanse.

En slik brannstasjon må ha en minimumsbemanning på 4 mannskap per vaktlag, og fire vaktlag.

Den kommunale vaktberedskapen har prioritet, og hendelser utenom brannstasjonen vil gå foran beredskap på flyplassen. Dette vil kunne medføre at flyvninger til og fra flyplassen blir kansellert inntil beredskapen igjen er operativ på flyplassen.

9.4.7 Utstyrsbehov

Stasjon syd:

Hovedfokus: Farlig gods, blant annet kjemiske og radioaktive stoffer og eksplosiver
Røykdykking og CCS (Cobra cold cut system) som er en ny skjæreslukker – en ny slukkemetode

Redning fra fastklemt personer ved ulykker, redning av dyr, tauredning i kraner, skråninger og liknende

Høydeberedskap med stigebil

Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA)

Mannskap: minimum 5 mannskaper, anbefaler 6 i forhold til forskyving til stasjon nord.
Anbefaler 10 hybler.

Anbefaler minimum 10 porter med full lengde på vognhall, og verksted og vaskehall.

Stasjonen bør bygges med mulighet for utvidelse uten kompliserte bygningsmessige utfordringer.

Opparbeidelse av øvelsesområde ute må inkluderes på tomten, og alt må gjerdes inn.

Biler og utstyr:

- -Innsatsleder bil.
- -Mannskapsbil 4x4 3000L vann (Brannbil utstyrt for brann- og redning)
- -Tankbil min 10000L – vanntankvogn for områder uten brannvannsdekning.
- -Redningsbil. 4x4, rammevinsj, (støtter-puter-cribb-tau-overflate o.l. – et fremtidig behov, da redningsoppdragene blir større og større)
- -Høydemateriell, i dag en stigebil med arbeidshøyde på 32 meter.
- -Skogbrannbil – spesialbil for bruk ved skogbrann
- -UTV med belter – et kjøretøy for transport av mannskap og pasienter ved skogbrann og i ulendt terreng.
- -Båt med lem som kan åpnes i baugen ved overflatetjeneste der mannskap bruker tørrdrakt, dykkermaske svømmeføtter.
- -Reservebil for brann- og redningsoppdrag
- -Røykdykkerbil/fremskutt enhet med hjertestarter og annet utstyr til bruk ved hurtige utrykninger og transport av mannskaper
- -Varebil/kippvogn 4x4 og hengerfeste min 2000kg.
- -Øvelsesfasiliteter/anlegg til redning- og høyde øvelser.
- -Tilpasset aspirantbehov fra fagskolen brann og redning.
- -Tilpasset feier lærling behov i fremtiden.

Utstyrsbehov stasjon nord:

Hovedfokus på flyplassberedskap og skogbrann

Minimum 4 mannskaper, anbefaler 5 for å kunne ivareta flyplasstjeneste, anbefaler 6 hybler, anbefaler minimum 6 porter med full lengde på vognhall + Verksted og vaskehall.)

Stasjonen bør bygges med mulighet for utvidelse uten kompliserte bygningsmessige utfordringer. Opparbeidelse av øvelsesområde ute må inkluderes på tomten, og alt må gjerdes inn.

Biler og utstyr:

- Mannskapsbil 4x4 3000L vann (B&R).
- Flyplassbrannbil? (Eggemoen flyplass – i samarbeid med Eggemoen Utvikling AS)
- Tankbil min 10000L.
- Skogbrannbil.
- UTV med belter.
- ATV 6x6.
- Reservebil (B&R).
- Fremskutt enhet.
- Øvelseshenger kurs.
- Varebil/kippvogn 4x4 og hengerfeste min 2000kg.

9.4.8 Økonomi

Kostnadene ved bygging av nye brannstasjoner er ca. kr. 35 000,00 per kvadratmeter. Med arealbehovet for de to stasjonene (øvingsanlegg er ikke inkludert dimensjoneringen) blir kostnadene:

Hovedbrannstasjon	– 3 703 kvm – sum	kr. 129 605 000
Ny stasjon Eggemoen	- 2 132 kvm – sum	kr. 74 620 000
Samlet kostnad for begge stasjonene		kr. 204 225 000

En taksering av nåværende brannstasjon er utført med tanke på salg. Taksten ble utført i august 2018 og er satt til kr. 46 000 000. Verdien er basert på normal markedspris for eiendommen solgt i dagens eiendomsmarked. Normal markedspris er den pris flere sannsynlige investorer kan være villige til å betale for eiendommen.

Eksisterende brannstasjon er Ringerike kommunes eiendom. Et salg her vil kunne gå inn som en del av Ringerike kommunes finansieringen av ny brannstasjon.

I henhold til dagens avtale i det interkommunale samarbeidet mellom Hole og Ringerike, betaler Hole sin andel av husleien i brannstasjonen. Denne ordningen kan videreføres.

I et vertskommunesamarbeid er det ikke vanlig at kommunene eier bygg sammen. I så tilfelle må de etablere et selskap som er juridisk person med de to kommunene som eiere. Dette selskapet vil da kunne eie brannstasjonen og leie den ut til vertskommunen.

Dersom kommunene velger alternativ 4 som omtales seinere, vil brannstasjonen kunne eies enten av kommunen hvor den er lokalisert; eller av det interkommunale selskapet dersom dette er et selvstendig rettssubjekt.

Kasernert vakt med 16 mannskaper fordelt på fire vaktlag med lønn og sosiale utgifter og driftskostnader må beregnes. Et eventuelt interkommunalt samarbeid med Jevnaker kommune og salg av flyplasstjenester til Eggemoen Utvikling AS vil ha innvirkning på kostnadene for dagens brannvesen og Hole og Ringerike kommuner.

9.4.9 Vurdering og anbefaling – alternativ 3

Vi har allerede anbefalt bygging av ny hovedbrannstasjon for å lukke avvik i Hole kommune, og å sikre forsvarlig helse-, miljø- og sikkerhet for alle ansatte. Dette må ha førsteprioritet, og bør prosjekteres og bygges snarest mulig. For Ringerike kommune vil innsatstiden til søndre del av kommunen mot Modum kommune bli redusert. Behovet for bistand fra Modum vil dermed også bli redusert.

Vurdering av eventuell etablering av ny brannstasjon på Eggemoen har samfunnsmessige begrunnelser knyttet til næringsutvikling og nye arbeidsplasser både i næringsparken og på flyplassen. Samtidig innebærer dette å ta et samfunnsansvar som vertskap for Forsvaret på Eggemoen.

Vi mener at samvirket og kjøp og salg av tjenester til Eggemoen flyplass vil være positivt for brann- og beredskapstjenesten. Et offentlig og privat samarbeid med Eggemoen Utvikling AS, og et mulig offentlig – offentlig samarbeid med Forsvaret vil være positivt for utviklingen i denne delen av regionen.

Den største gevinsten mener vi vil være om dette også ble et interkommunalt samarbeid med Jevnaker kommune. Det er en nasjonal forventning om å øke samarbeidet mellom kommuner om brann- og redningstjenestene. Større tjenester viser seg å gi økt kompetanse, mer spesialiserte tjenester og interessante arbeidsplasser. Dette alternativet åpner for at kriseledelsen i begge kommunene kan ha felles lokalisering med brann- og redningstjenesten og slik være en del av dette fagmiljøet

Dersom Jevnaker opprettholder sitt brannvesen, vil en samarbeidsavtale måtte inngås mellom de to nabobrannvesenene. Dette har sammenheng med at 110-sentralene alltid skal alarmere nærmeste brannmannskap. For branner i denne delen av Jevnaker kan brannmannskapene på Eggemoen i en del tilfelle ha kortest innsatstid til hendelser i Jevnaker kommune.

KS-Konsulent anbefaler Ringerike kommune å inngå en intensjonsavtale med Eggemoen Utvikling AS om samarbeid om en framtidig brannstasjon på Eggemoen. Den videre utviklingen på Eggemoen vil påvirke hvor raskt brannstasjonen bør bygges. For å lukke avvikene i Hole, må ny hovedbrannstasjon i søndre del av Hønefoss prioriteres foran brannstasjonen på Eggemoen.

Videre bør det avklares med Jevnaker kommune om de er interessert i et interkommunalt samarbeid om denne flyplassen og på hvilken måte denne skal inngå i kommunens brannordning.

Disse avklaringene vil være viktig for dimensjonering av både brannstasjonen, utstyr og bemanning.

KS-Konsulent anbefaler alternativ 3. Dette gir sikrer at kommunene innfrir lov- og forskriftskrav og styrker grunnlag for videre veksts- og utvikling i kommunene i et langsiktig perspektiv der næringslivet og Forsvarets interesser ivaretas, og samtidig tar hensyn til bygging av veg og jernbane i regionen.

Alternativ 3 legger også et godt grunnlag for å videreføre dagens interkommunale samarbeid mellom Hole og Ringerike kommuner, og eventuelt med andre kommuner.

Større brannvesen er en ønsket utvikling i Norge for å ivareta innbyggernes sikkerhet.

9.5 Alternativ 4

Alternativ 4 - Sammenslåing av Ringerike Brann og redning (Ringerike og Hole), Jevnaker og Modum.

Danne et felles selskap og bygge to nye stasjoner. Dette alternativet er avhengig av interesse fra Modum og Jevnaker kommuner. De ønsker ikke å inngå i en slik utredning nå.

I dette alternativet vil det være naturlig å beskrive ulike organisasjonsformer.

9.5.1 Styrker og svakheter

Styrker:

- Reduksjon i antallstillinger
- Omdisponering av stillinger
- Større fagmiljø
- Flere spesialiserte tjenester
- Nye behov kan møtes raskere
- Ny organisasjonsstruktur

Svakheter:

- Ha stasjonsansvarlige på stasjonene
- Ha egne stabsfunksjoner – eks. IKT, HR, fakturering av gebyr
- Blir lenger unna kommunen som organisasjon
- Må ha en annen administrativ støtte og organisering

Muligheter:

- En større aktør – videreføre det gode utviklingsarbeidet
- Styrker rollen som regional nettverksbygger
- Styrker rollen som utviklingsaktør
- Hvis Jevnaker blir med, vil det redusere kostnader på kjøretøyinvesteringer betraktelig.
- Støtter videre vekst på Eggemoen – nyetableringer, arbeidsplasser, ringvirkninger for lokalt næringsliv og kommunene
- Åpner for at kriseledelsen i begge kommunene kan ha felles lokalisering med brann- og redningstjenesten og slik være en del av dette fagmiljøet
- Muligheter for samlokalisering med andre samarbeidsparter og etater

Trusler:

- Lengre avstand til kommunestyrene
- Samhandlingen med andre kommunale enheter i alle kommunene

I og med at det ikke er avtalt en felles utredning om eventuelt et større interkommunalt brannvesen, velger vi å beskrive dette på generelt grunnlag uten en vurdering av og anbefaling av alternativene.

9.5.2 Et nytt felles interkommunalt brannvesen

Det dannes stadig flere interkommunale brannvesen i Norge. Det er nasjonale forventninger i dimensjoneringsforskriften om samarbeid mellom brannvesen. Brannstudien fra 2013 anbefalte større brannvesen. Det er fastslått at det er kommunene som bestemmer sin organisering av brannvesenet. Kommunene bør ta hensyn til utviklingen av større brannvesen.

De viktigste forholdene ved felles brannvesen er omtalt nedenfor.

9.5.2.1 *Én felles brannregion*

Ringerike og Hole har i dag felles risiko- og sårbarhetsanalyse, og har dimensjonert sitt felles brannvesen ut fra denne. Brannordningen og samarbeidet er også avtalt ut fra denne analysen. Direktoratet for sikkerhet og beredskap opplyser at det først er ved etablering av ett felles, interkommunalt brannvesen at kommunene blir godkjent som én felles brannvernregion.

Dimensjoneringskravene skal dekkes innenfor brannvernregionen. Ved et felles brannvesen er de deltakende kommunene en brannvernregion med en felles risiko- og sårbarhetsanalyse og med krav til å fylle dimensjoneringskravet innenfor brannvernregionen.

Ut fra innbyggertallsutviklingen vil dette kunne ha stor betydning for de aktuelle kommunene. Samtidig endres beredskapsbehovet i kommune ut fra næringsutvikling, bosetting, utviklingen innenfor trafikk og andre risikofaktorer.

9.5.2.2 *Reduksjon i antall lederstillinger*

Ved et nytt felles brannvesen vil antall forskriftspålagte lederstillinger bli redusert. Dette gjelder brannsjef, leder forebyggende og leder beredskap. De frigjorte stillingsressursene kan benyttes til oppgaver hvor det er for lav kapasitet.

I tillegg til de frigjorte årsverkene, må det forventes en effektivisering ved at mange administrative lederoppgaver skal utføres bare i en organisasjon og ikke i to eller flere. Erfaring viser imidlertid at dette først kan forventes etter etableringsfasen på ca. 1 år. Effektiviseringsgevinsten bør gi mulighet til å styrke det strategiske lederarbeidet.

9.5.2.3 *Intern organisering*

Et nytt brannvesen må organiseres ut fra oppgavene som skal løses. Det er et krav i dimensjoneringsforskriften at det skal være en leder for forebyggende arbeid og en for beredskap. I forslag til ny forskrift er det ikke krav til organisering. Likevel vil det være naturlig å videreføre en forebyggende enhet og en beredskapsenhet. Innenfor hver enhet vil det i et større brannvesen være mulig å organisere arbeidet på effektive og funksjonelle måter.

I et større brannvesen vil det også være naturlig å ha en liten administrasjonsenhet. En spesialisering av funksjoner innenfor for eksempel økonomi, HR og informasjon vil være mulig.

9.5.2.4 *Styrking av fagområder og funksjoner*

Hvert brannvesen har ofte sine spesialkompetanser. Disse må vedlikeholdes og utvikles slik at de blir en integrert del i det nye brannvesenet. Nye spesialistområder bør utvikles. Dette gjelder også innenfor forebyggende arbeid.

Ved en frigjøring av stillingsressurser eller annen prioritering vil kapasitet til disse kunne styrkes. Noen av fagområdene er her listet opp uten prioritering. Det sees på som en lederoppgave å vurdere hvilke funksjoner som skal prioriteres ved økt kapasitet.

- Forebyggende arbeid
- Fagutvikling innenfor prioriterte fagområder
- Øvelser og læring i organisasjonen
- Vedlikehold av materiell og utstyr
- Innkjøp
- Informasjon
- Juridiske oppgaver

9.5.3 Modeller for interkommunalt samarbeid

I dette kapitlet omtaler vi tre alternative organiseringer av et felles brannvesen. Alle tre er egnet og brukt i interkommunale samarbeid. Vi gir ingen anbefaling om valg av alternativ. Dette bør de aktuelle deltakerne ta stilling til når et samarbeid planlegges etablert.

9.5.3.1 Vertskommune-modellen

Vertskommunesamarbeid er organisert slik at én vertskommune får overført myndighet til å utføre oppgaver på vegne av en eller flere deltakerkommune. Vertskommune-modellen er en lovfestet samarbeidsmodell i kommunelovens kapittel 5. Formålet med denne samarbeidsmodellen er samarbeid om lovpålagte og individrettede tjenester.

Samarbeidet kan være administrativt organisert eller gjennom folkevalgt nemnd. Disse to samarbeidsformene er regulert i henholdsvis kommunelovens §§ 28-1 b og 28-1 c. I dette tilfellet vil administrativt samarbeid bli benyttet.

Vertskommunesamarbeid er ikke eget rettssubjekt, men en del av vertskommunen som rettssubjekt. Vertskommunen vil være arbeidsgiver, og vil alene forplikte juridisk og økonomisk. Vertskommunen må plassere brannvesenet i den kommunale organisasjonsstrukturen, og bestemme hvem som er brannsjefens nærmeste overordnede.

Det inngås en samarbeidsavtale. Denne skal inneholde formål, det økonomiske oppgjøret mellom samarbeidskommunene og vertskommunen samt regler for uttreden og avvikling av samarbeidet. Hver deltaker kan si opp deltakerforholdet sitt med ett års skriftlig varsel, men er deltakerkommunene enige, kan samarbeidsforholdet oppløses raskere.

Merverdiavgiftskompensasjonsloven gjelder på lik linje med den øvrige kommunale driften.

9.5.3.2 Interkommunalt selskap - IKS

Et selskap for interkommunalt samarbeid kan opprettes etter lov om interkommunale selskap. Deltakerne er kommune, fylkeskommune eller interkommunale selskap. Et interkommunalt selskap er et eget rettssubjekt som er utskilt fra den enkelte deltakerkommune.

Lov om interkommunale selskap er utformet med tanke på virksomhet som kan ha egne inntekter, for eksempel næringsvirksomhet. Eksempler på virksomhet organisert som interkommunalt selskap er revisjon, renovasjon, energi, brannvesen, havnevesen og vann- og avløp. Det er et krav om at det interkommunale selskapet har egen selskapsavtale; IKS-loven § 4. Det er minimumskrav til innhold, og hvert kommunestyre må selv vedta avtalen.

Representantskapet er øverste organ og har minst én representant fra hver av deltakerkommunene. Denne skal ha personlig varamedlem. Hver representant har én stemme med mindre noe annet er fastsatt i selskapsavtalen. I så tilfelle benyttes ofte stemmeandel tilsvarende innbyggerandelen for hver deltakerkommune. Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdel av medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredjedeler av stemmene.

Representantskapet skal ha minimum 2 møter i året, og det er regulert hvilke saker organet skal vedta. Dette er årsbudsjett og økonomiplan, samt årsregnskap og årsrapport. Selskapsavtalen kan regulere flere saker som skal behandles i representantskapet. Budsjett med inntekter i form av tilskudd fra kommunene skal vedtas i kommunestyrene i deltakerkommunene.

Styret er et obligatorisk organ med minst tre medlemmer, og velges av representantskapet. Styret er ansvarlig for forvaltningen av selskapet. Hvis ikke annet er bestemt, ansetter styret daglig leder. I selskap som har flere enn 30 ansatte, kan et flertall av de ansatte kreve at ett styremedlem og en observatør med varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Ved flere enn 50 ansatte økes dette til to styremedlemmer.

Interkommunalt selskap er godt regulert gjennom lov om interkommunale selskap. Rolle- og ansvarsfordeling mellom eier, representantskapet som eierorgan, styret og daglig leder er ryddig. Kommunestyrene kan gjennom selskapsavtalen og felles eierstrategi legge premissene for selskapet og gjennom god eierstyring følge opp sine mål- og resultatkrav.

Representantskapet velger styret. Et kompetansesammensatt styre som utøver verdiskapende styrearbeid vil både bidra i strategisk utvikling av brann- og redningstjenesten og utøve kontroll med virksomheten. Styret ansetter og vil være brannsjef/daglig leders overordnede.

Denne selskapsformen er valgt for mange interkommunale brann- og redningstjenester med gode erfaringer.

Deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskap.

Representantskapet er øverste organ og har minst én representant fra hver av deltakerkommunene. Denne skal ha personlig varamedlem. Hver representant har én stemme med mindre noe annet er fastsatt i selskapsavtalen. I så tilfelle benyttes stemmeandel tilsvarende innbyggerandelen for hver deltaker eller avtalte eierandeler.

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdelen av medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredjedeler av stemmene.

Representantskapet skal ha minimum 2 møter i året, og det er regulert hvilke saker organet skal vedta. Dette er årsbudsjett og økonomiplan, samt årsregnskap og årsrapport. Selskapsavtalen kan regulere flere saker som skal behandles i representantskapet.

Styret er et obligatorisk organ med minst tre medlemmer, og velges av representantskapet. Styret er ansvarlig for forvaltningen av selskapet. Hvis ikke annet er bestemt, ansetter styret daglig leder. I selskap som har flere enn 30 ansatte, kan et flertall av de ansatte kreve at ett styremedlem og en observatør med varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Ved flere enn 50 ansatte økes dette til to styremedlemmer.

Representantskapet kan instruere styret og omgjøre beslutninger.

Den enkelte deltakerkommune hefter ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser. Den enkelte deltakers ansvar for selskapsforpliktelsene svarer til deltakerens eierandel i selskapet med mindre annet fremgår av selskapsavtalen. At den enkelte deltakers ansvar er ubegrenset, innebærer at deltakeren hefter med hele sin formue - både andel av selskapsformen og den øvrige formuen - for sin del av selskapets totale forpliktelser. Det ubegrensede ansvaret deltagerne har i IKS forsterkes ved at lovens § 23 oppstiller et konkursforbud for interkommunale selskaper.

En selskapskreditor må først gjøre sitt krav gjeldende mot selskapet. Dersom kreditor ikke oppnår dekning av selskapet innen 14 dager regnet fra påkrav, kan kreditor kreve den enkelte deltaker direkte for deltakerens andel av forpliktelsen.

9.5.3.3 Samvirkeforetak - SA

Samvirkeforetak opprettes etter reglene i lov om samvirkeforetak 29.6.2007 nr. 81 (samvirkeloven). Eierne av et samvirkeforetak betegnes som medlemmer i foretaket. Samvirkeforetaksformen kjennetegnes av at den typisk brukes der medlemmer ønsker å løse en oppgave i fellesskap. Medlemmenes behov for samarbeid er viktigere enn at foretaket går med mest mulig overskudd.

Samvirkeforetak velges ofte der stifterne har en oppgave de vil løse i fellesskap. For at en virksomhet skal være et samvirkeforetak, må den oppfylle tre sentrale vilkår i samvirkeforetakslovens § 1:

- vilkåret om økonomisk hovedformål (formålskriteriet),
- vilkåret om omsetning mellom foretak og medlem (omsetningskriteriet), og
- vilkåret om at avkastningen kan fordeles etter omsetning (fordelingskriteriet).

Et samvirkeforetak skal behandle alle medlemmer likt. Forskjellsbehandling krever saklig grunn.

Hvert medlem har i utgangspunktet en stemme. Samvirkeforetaksformen kjennetegnes ved at medlemskap er fleksibelt. I et samvirkeforetak skal medlemskap være åpent for de

som kan få sine økonomiske interesser ivaretatt av foretaket. Det er kort frist for utmelding. Det kan inntas begrensninger for medlemskap i vedtektene, såfremt det er saklig grunn for dette.

I et SA skjer innmelding ved en søknad til og behandling av styret. Styret kan nekte innmelding ved saklig grunn.

Uttreden av selskapet skjer skriftlig og det kan som utgangspunkt ikke fastsettes en lengre frist i vedtektene enn tre måneder. Fristen kan forlenges utover tre måneder, dersom det foreligger «tungtveiende, saklige grunner». jf. § 22 andre ledd. Samvirkeoven regulerer også oppløsning av samvirkeforetaket.

Årsmøtet har den øverste myndighet. Alle medlemmene har rett til å møte. For samvirkeforetak er reglene tilsvarende som for aksjeselskap. Hovedregelen er alminnelig flertall av de avgitte stemmene. Et medlem har som utgangspunkt anledning til å gi fullmakt til en annen til å møte og stemme på sine vegne i årsmøtet, såfremt annet ikke er fastsatt i vedtektene, jf. samvirkeoven § 36.

For samvirkeforetak krever vedtektsendring to tredjedeler av de avgitte stemmene, jf. § 54.

Dersom det er fastsatt i vedtektene kan foretaket ha representantskap som skal velges på årsmøtet. Representantskapets rolle vil være å føre tilsyn med formålet for foretaket er innenfor lov, vedtekter og vedtak på årsmøtet og ellers de oppgavene som er fastsatt i vedtektene. Vedtektene kan også fastsette at foretaket skal ha en kontrollkomite.

Foretaket skal ha et styre, som velger styreleder selv, dersom ikke årsmøtet gjør det eller er regulert i vedtektene. Foretaket skal også ha en daglig leder, som ansettes av styret dersom ikke vedtektene regulerer det. Dersom foretaket har flere enn 30 ansatte kan et flertall av ansatte kreve at et styremedlem med vara velges blant de ansatte.

Medlemmene har ikke ansvar for samvirkeforetakets gjeld utover et eventuelt andelsinnskudd.

Samvirkeoven regulerer medlemmenes rettigheter og plikter. Blant annet har man rett til innkalling og deltakelse på årsmøte, rett til å ta opp saker og stemme på årsmøtet, rett til tilgjengelig informasjon fra ledelsen, tilsendt formelle dokument som årsregnskap, årsmelding og revisjonsmelding og rett til del av overskudd basert på omsetning.

Loven regulerer også plikter som plikt til å betale et eventuelt innskuddsbeløp og etterleve vedtektene.

9.6 Kostnadsfordeling

En kostnadsfordeling i et interkommunalt samarbeid må bygge på samarbeidets innhold og kostnad og må reguleres i avtalen. Ved et nytt, felles brannvesen må kostnadene fordeles på hver kommune. Dette må reguleres i avtalen. Fordelingen kan gjøres ut fra følgende modeller:

- Innbyggerandel – et beløp per innbygger beregnet ut fra samlede årlige utgifter dividert med samlet innbyggertall i begge kommunene per 01.01. hvert år. SSBs befolkningsstatistikk benyttes som grunnlag.
- Basistilskudd for hver kommunene og innbyggerandel – innbyggerandelen beregnes som ovenfor etter at basistilskuddet er fratrasket samlede årlige utgifter.

- Tilleggstjenester utført i egenregi for en eller begge kommune beregnes etter selvkostprinsippet og faktureres ut fra kjøp av tjenester

KS-Konsulent anbefaler bruk av innbyggerandel. Dette er en enkel og forutsigbar fordelingsmodell som i de fleste tilfelle sørger for at kommunene dekker sin andel av kostnadene.

9.7 Virksomhetsoverdragelse

Ved en etablering av et felles brannvesen som et selvstendig rettssubjekt (f eks. interkommunalt selskap), vil alle ansatte få ny arbeidsgiver. Hvis det velges en løsning der en av kommunene er rettssubjekt, vil de ansatte i den eller de andre kommunene få ny arbeidsgiver. Etableringen av et nytt, interkommunalt brannvesen er en virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven. Alle nåværende fast ansatte i dagens brannvesen vil bli tilbudt ansettelse i samme stillingsstørrelse i det nye brannvesenet.

10 Kilder

- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 nr. 20
- Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) av 26. juni 2002
- Forskrift om brannforebygging gjeldende fra 01.01.2016
- Arbeidsmiljøloven med forskrifter
- Hovedavtalen og «brannavtalen», SFS 2404 Brann- og redningstjeneste
- Brannstudien fra 2013
- Risiko- og sårbarhetsanalyse for Ringerike og Hole kommuner, datert 15.04.16
- Tilsynsrapport etter DSBs tilsyn med Ringerike brann- og redningstjeneste, 14.10.15
- Evaluering etter brannen hos Revac i mai 2018 - Oppdrag for Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS. PwC-rapport – datert 1. november 2018

Vedlegg 1 – Medlemmer i styringsgruppen

Navn	Stilling/funksjon	Kommune
Styringsgruppe		
Gunn Edvardsen	Kommunalsjef Leder av styringsgruppa (til 01.04)	Ringerike kommune
Hilde Brørby Fivelsdal	Kommunalsjef Leder av styringsgruppa (fra 01.04.)	Ringerike kommune
Arne Ihle Skuterud	Hovedverneombud	Ringerike kommune
Ole Johan Mala	Hovedtillitsvalgt	Ringerike kommune

Terje Reginiussen	Brannsjef	Ringerike kommune
Per Christian Frøislie	Teknisk forvaltning, Eiendom	Ringerike kommune
Alf Meier	Folkevalgt - Arbeiderpartiet	Ringerike kommune
Nina Josefine Halsne	Kommunalsjef	Hole kommune
Roger Sørslett	Tjenesteleder teknisk/eiendom	Hole kommune
Åge Andre Sandum	Leder areal og byggesak	Hole kommune
Deltakere i arbeidsseminarene		
Terje Reginiussen	Brannsjef	Ringerike brann- og redningstjeneste
Bodil Lafton	Leder forebyggende	Ringerike brann- og redningstjeneste
Even Moan	Leder beredskap	Ringerike brann- og redningstjeneste
Jostein Dahl	Leder feiertjenesten	Ringerike brann- og redningstjeneste
Kjetil Engelstad	Tillitsvalgt	Ringerike brann- og redningstjeneste

Vedlegg 2 – Kart med illustrasjon av innsatstider fra de ulike forslag til plassering av brannstasjoner

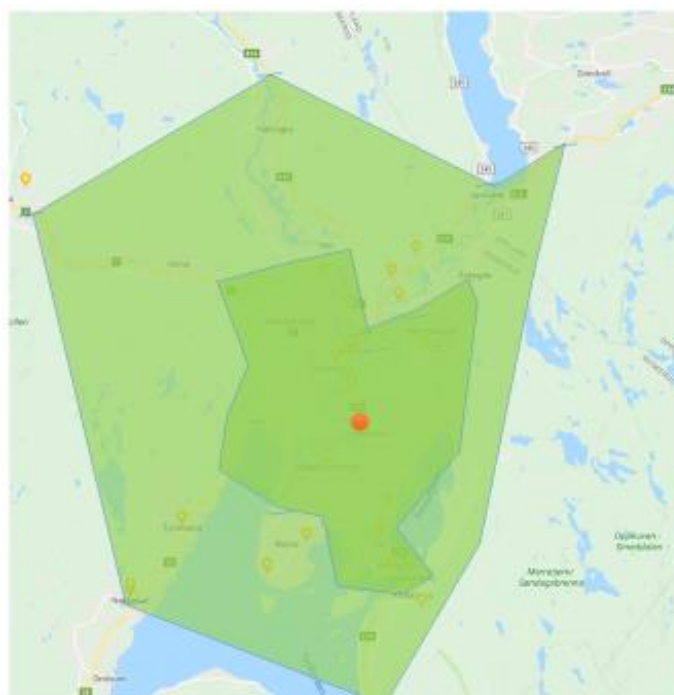
Lokalisering av brannstasjoner knyttes til innsatstider. Dette er omtalt i kapittel 7. I dette vedlegget er kart for hver av lokaliseringene som er omtalt i denne rapporten. Disse viser hvilke områder som nås fra hver av brannstasjonene på inntil 10 minutter (innerste grønne felt); og på inntil 20 minutter (ytterste grønne felt).

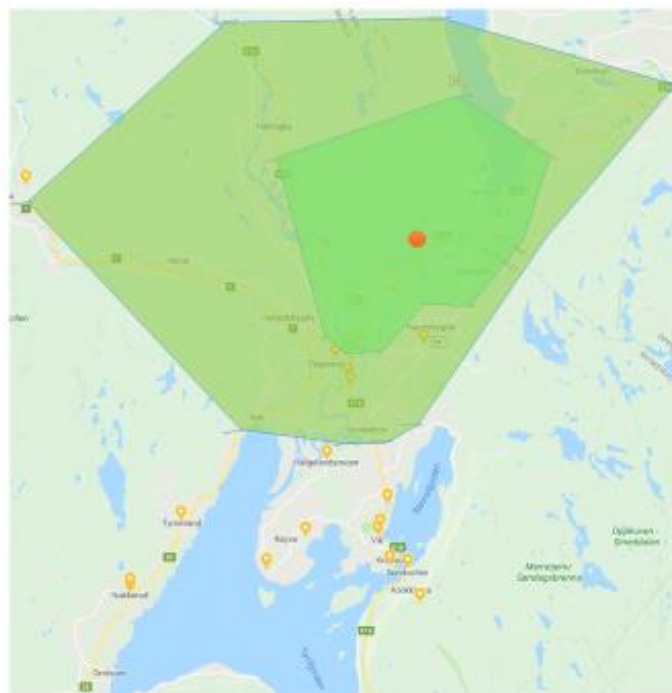
● Ny brannstasjon på
Helgelandsmoen

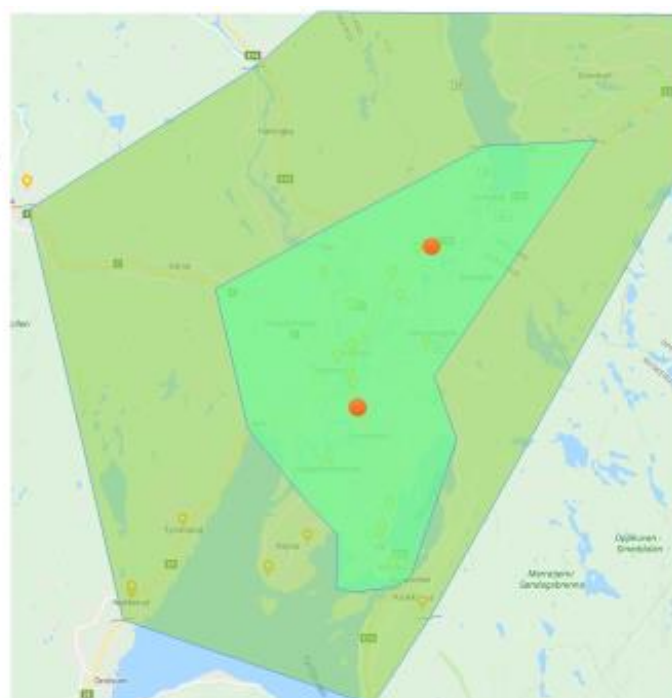
● Ny brannstasjon
Kirkeskolen/Eplehagen

- Ny brannstasjon på Eggemoen

- Ny brannstasjon sør (Hvervenkastet) og ny brannstasjon Eggemoen

- Ny brannstasjon for
fremskutt enhet i
Hole kommune -
Kjellerberget

- Ny brannstasjon for
deltidsmannskap i
Hole kommune
Kjellerberget

Vedlegg 3 – Investeringsbehov med prioritering

○

Forslag til investeringstiltak	Behov	Konsekvenser	Økonomi
8. Carport feierbiler PRIORITET 8	Alle feierbiler oppbevares utendørs. Det blir brukt uforholdsmessig mye tid på kosting av snø og skraping av is vinterstid. Carport vil frigjøre mere tid feiing og tilsyn. Minimum 4 elbil ladere. 11 biler. Plassering?	Mere effektivt Miljøvennlig HMS	12,5 m2 pr. bil x11 biler. Ca. 150m2. Isolert grunn, med stripefundamenter og innvendig asfalt. 2 mill.
6. Påbygg vognhall PRIORITET 6	Vognhallen ble bygd i en tid da brannbilene, var mindre. Og omfanget av utstyr var mindre. Det er plassmangel i vognhallen i dag, det er stort behov for å bygge på vognhallen med minimum to porter. Det er plass på området til å bygge ut vognhallen.	Bedre arbeidsmiljø Plass til lagring av eget utstyr.	Ca 130 m2. Lik dagens bygg, med nødv. belysning, betongdekke, eksosavsug varmevifter ved portene, 2 nye porter m.m. 6 mill.
3. Rehabilitering av gymsal PRIORITET 3	Ansatte i Brann og redning har krav på at det tilrettelegges for fysisk aktivitet. På brannstasjonen er det gymsal som er mye i bruk, gymsalen er ikke rehabilitert siden bygget sto nytt. Det er behov for rehabilitering av både golv og vegger.	HMS (krav til rettelegging)	Ca 150 m2 Vegger kles med lakkert kryssfiner i 4,5 m høyde, ca 180 m2, kr 100.000,- Nytt gulvbelegg 150m2 x 150m2, ca 100.000,- Ny belysning i led. Ev. bevegelsessensor Kr. 300.000,-
7. Lys PRIORITET 7	Behov for å bytte ut lysarmaturer på hele bygget.		I vognhall og verksted er det skiftet lys i 2015 og 2016. Led i nedsenket himling, kr 2000, pr lampe. Kr. 350 000,-
4. Inngjerding av øvingsplass	Utenfor brannstasjonen er det øvingsplass. Der		250 m med gjerde, med 2 porter for store biler.

PRIORITET 4	oppbevares en del gamle bilvrak, buss osv som brannmannskapene trener på. Det er behov for å sikre dette området bedre enn i dag for å forhindre at barn og andre kommer inn på området.		Gjerde 2 m høyde, kr. 450 x 250 =140 000.- Porter 3,5 m bredde kr.15.000,- x2=20.000,- Totalt 170 000,-kr.
5. Masseutskifting og drenskum utenfor portene. PRIORITET 5	Brannstasjonen er senket ned i terrenget dette gjør at kjøretøyene som er blitt større med årene, skraper ned i når de skal kjøres ut. Det samler seg også en del overvann, det er behov for en drenskum i tillegg til den som er der allerede.	Skade på kjøretøy Dårlige grunnforhold	Masseutskifting, ny drenskum og ny asfalt ca. 10 m ut fra vegg i hele vognhallens lengde ca. 40 m 40m x 8,0 m = 320 m2 320m2 x 700,- pr m2 = 224.000,- 2 nye sandfangkummer á Kr. 20.000,- = 40.000,- Summert kr. 364.000,-
1. Ombygging av arealer til feier. PRIORITET 1	8 feiere har i dag eget areal i brannstasjonen. Arealene er små, lite hensiktsmessige og ikke tilrettelagt godt nok for å skille rein og urein sone. Noe som er veldig viktig i et forebyggende helseperspektiv. Det er lovkrav for hvordan dette skal ivaretas. Vi oppfyller ikke lovkravet godt nok slik det er i dag. I dag har sivilforsvaret lokasjoner i brannstasjonen. RK er pliktig til å stille arealer til disposisjon. Vi bør finne nye lokaler til sivilforsvaret og bygge om arealene i brannstasjonen til feierne.	Det er i dag 9 ansatte i feiervesenet. Det er ikke tilfredsstillende løsning for dame og herre, ren og uren sone. Det bør vurderes om hele løsningen i 1 etasje som er fra gangen til kontorene og mot arealene som i dag er utleid til Sivilforsvaret. Er det mulig bygningsmessig å rive vegger og utnytte arealene annerledes? Her trengs det et forslag til romprogram før det kan gis budsjettpris Driver ikke forsvarlig med den løsningen som er i dag. utsetter ansatte for helsefare?	Det bygges da, i eksisterende bygg, to helt nye avdelinger for mannskapene. En i hver etasje for hhv feiervesenet og en for brannmannskaper. Det bygges da løsninger for ren og uren sone. Garderober for begge soner, dusjer og toaletter for mannskaper og vaskerom med vaskekapasiteter for arbeidstøy. Det må også lages adkomster til disse områdene. Det er her kun vurdert plass og kostnad pr m2 ombygging. Kostnadsnivået vurderes å være noenlunde det samme så lenge man benytter arealene som er omtalt. Det bygges like løsninger for kvinner og menn. Man har da antatt 120m2 til hver etat og en m2 pris på kr. 35.000,- inkl mva. Nye fasiliteter feiervesen antas å koste kr. 4.2 millioner inkl mva

2. Rein og urein sone. PRIORITET 2	Det er krav til å skille mellom rein og urein sone brannstasjonen. Den løsningen som er i brannstasjonen i dag er ikke en løsning vi kan ha på lengre sikt. I dag må våre brannfolk kle av seg ute, putte møkket klær i en pose som blir sendt til vask. Det er utfordrende å få til en god løsning i brannstasjonen slik den er utformet i dag, dette vil kreve en stor ombygging for å få til en løsning som ivaretar urein og rein sone.	Det trengs arealer for ren og uren sone for inntil 12 personer som kommer inn etter utrykning. Arealkrav er ukjent. Kan dette løses med å bygge om arealene bak dagens garderober som i dag er kurs lokale? Driver ikke forsvarlig med den løsningen som er i dag. utsetter ansatte for helsefare?	Det antas å bruke samme arealer, feiervesen i 1 etasje og brannvesen i 2 etasje. Det bygges like løsninger for kvinner og menn. Man har da antatt 120m2 til hver etat og en m2 pris på kr. 35.000,- inkl mva. Nye fasiliteter brannvesenet antas å koste kr. 4.2 millioner inkl mva.
9. Utskiftingsplan for biler.	Se egen liste		

Forslag på driftstiltak:

Forslag på tiltak	Behov	Konsekvenser	Økonomi
Skogbrannøvelse	Det er behov for å øve på større skogbrann.		250 000kr.
PLIVO øvelser	Krav fra direktoratene til alle nødetater		50 000kr årlig